

PODZIM

Stojím na parapetu. V druhém patře dvougeneračního domu. Můj tata ho postavil vlastníma rukama. Aby měli s mamou kde bydlet. Abych měla i já kde bydlet. Nadřeli se na tom jak koně, oba dva. Ostatní z dědiny jim s tím těž pomáhali, bo tata jim před tím těž chodil pomáhat stavět jejich domy. A tak tu stojím na parapetě dvougeneračního domu; Já, indická princezna Vladěna, a kolem se sbíhají sousedi a policajti a snad přijedou i hasiči. Dveře z chodby jsem zamkla – nejsem zas úplně blbá; a skočit z okna to není jen tak, ještě když má člověk v ruce ten dlouhý nůž... A mama je tež dole u těch policajtů a řve: Vladě, něrub hlupoty, dyč se zabiješ! Ale to si může řvát jak chce. Její Vladě tu není, jsem tu jen Já, její veličenstvo, indická princezna Vladěna a stojím na parapetě dvougeneračního domu, co postavil můj tata vlastníma rukama.

Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.

CENA EVALDA SCHORMA ZA ROK 2018

Cena Evalda Schorma za původní hru, dramtizaci či překlad hry (do češtiny dosud nepřeložené) je určena pro studenty a je spojena s finanční odměnou pro autora (nebo kolektiv). Hlavním cílem je podpora a motivace mladých autorů a překladatelů v jejich autorské práci.

1. MÍSTO – nebylo uděleno

2. MÍSTO

Tereza Agelová (JAMU) za původní hru **Jako ty, mamí**

Tomáš Loužný (DAMU) za původní hru **Náš domov**

Štěpán Vranešic (JAMU) za původní hru **Indická princezna**

3. MÍSTO – nebylo uděleno

OBSAH

Kontakty	2
DIVADELNÍ ODDĚLENÍ	3
Informujeme	3
Rozhovor	7
Premiéry	11
Nabízíme – České hry	15
Nabízíme – Přeložené zahraniční hry	22
Nabízíme – Nepřeložené zahraniční hry	31
HUDEBNÍ ODDĚLENÍ	34
Premiéry	34
Informujeme	35
LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ	37
Informujeme	37
Rozhovor	40
MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ	44
Informujeme	44
Rozhovor	44
Premiéry	46
REJSTŘÍK	48

**Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.**

Krátkého 1,
190 03 Praha 9 – Vysočany

ŘEDITEL

prof. JUDr. Jiří Srstka

SEKRETARIÁT ŘEDITELE

Eva Kraupnerová

tel.: 283 893 603

fax: 283 893 599

Ústředna:

tel.: 283 891 587

Záznamník (24 hodin denně):

tel.: 283 893 603

Linka pro volání z mobilu:

tel.: 606 614 658

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Zdeněk Harvánek

tel. a fax: 266 199 876

referenti pro tuzemsko

tel.: 266 199 826

referenti pro zahraničí

tel.: 266 199 833

agentáž

Mgr. Marie Špalová

tel.: 266 199 861

Mgr. Helena Eliášová

tel.: 266 199 823

Mgr. Barbora Haplová

tel.: 266 199 837

půjčování a prodej textů

Mgr. Pavla Jakobsson

tel.: 266 199 829

MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Mgr. Jan Barták

tel.: 266 199 862

referent pro tuzemsko

Jitka Tomešová

tel.: 266 199 817

referent pro zahraničí

Bc. Natálie Černá

tel.: 266 199 866

LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Mgr. Veronika Žáková

tel.: 266 199 841

HUDEBNÍ ODDĚLENÍ

vedoucí oddělení

Zdeněk Harvánek

tel. a fax.: 266 199 876

referenti

Jan Rychta DiS.

Ondřej Šárek

tel.: 283 893 709

KOLEKTIVNÍ SPRÁVA AUTORSKÝCH PRÁV

ředitel kolektivní správy

Mgr. Jan Barták

tel.: 266 199 862

EKONOMICKÉ ODDĚLENÍ

hlavní ekonom

Anna Tichá

tel.: 266 199 818

vedoucí honorářové účtárny

Šárka Procházková

tel.: 266 199 819

PRÁVNÍ ODDĚLENÍ

Tomáš Herold

tel.: 266 199 865

tel.: 266 199 847

dědictví a úschova děl

Barbora Chovancová

tel.: 266 199 834

Podrobné členění jednotlivých oddělení včetně seznamu zaměstnanců a jejich kompetencí naleznete na www.dilia.cz.

E-mailové adresy zaměstnanců DILIA jsou ve formátu prijmeni@dilia.cz

Na webové stránce www.dilia.cz naleznete kromě kontaktních údajů popisy činností jednotlivých oddělení, novinky, informace pro autory i uživatele, formuláře ke stažení, synopse her a mnoho dalších důležitých údajů.

DIVADELNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

CENÁM EVALDA SCHORMA VĚVODILY PŮVODNÍ HRY

7. června 2019 proběhlo ve Studiu Řetízek na pražské DAMU v rámci PQ Studia Pražského Quadriennale a projektu scénických skic 3D slavnostní předání Ceny Evalda Schorma. V letošním roce nebyla první cena udělena, na druhém místě se však umístily hned tři autorské texty studentů divadelních škol.

Cena Evalda Schorma za původní hru, dramaturgii či překlad hry (do češtiny dosud nepřeložené) je určena pro studenty a je spojena s finanční odměnou pro autora (nebo kolektiv). Cena je udělována každoročně na základě nominací, přičemž nominovat může jakákoli fyzická osoba, zejména však pedagogové a studenti výše uvedených škol a divadelní odborná veřejnost. Hlavním cílem je podpora a motivace mladých autorů a překladatelů v jejich autorské práci. Díla začínajících autorů se tak mohou dostat do širšího divadelního kontextu, než je samotná akademická půda. Cena Evalda Schorma se během své existence stala vedle Ceny Alfréda Radoka prestižním oceněním, uznávaným nejen v Čechách, ale i v zahraničí. „*Smyslem tohoto ocenění je podpořit mladé autory, ale také inspirovat studenty k vlastní autorské či překladatelské tvorbě pro divadlo. Díky těmto aktivitám objevila agentura DILIA řadu dnes již etablovaných dramatiků a překladatelů,*“ vysvětluje Zdeněk Harvánek,

vedoucí Divadelního a Hudebního oddělení DILIA. Texty oceněné Cenou Evalda Schorma se doposud dočkaly více než 40 divadelních inscenací v profesionálních divadlech, např. v Národním divadle moravskoslezském Ostrava, Švandově divadle, Studiu Ypsilon, A Studiu Rubín, Městském divadle Zlín, Divadle Antonína Dvořáka v Příbrami, a 9 rozhlasových inscenací.

Letošní nominace na Cenu Evalda Schorma, kterou uděluje DILIA pravidelně již od roku 2001, ovládly především původní autorské hry, z nichž se do finále dostaly tři. DILIA se však rozhodla v tomto roce neudělit první a třetí místo. Druhé místo pak obsadili hned tři výherci: Tereza Agelová z brněnské JAMU se svou hrou *Jako ty, mamí*, Tomáš Loužný z pražské DAMU se svou hrou *Náš domov* a Štěpán Vranešic z JAMU za původní hru *Indická princezna*. Všichni ocenění si odnesli též finanční ohodnocení. V rámci slavnostního večera proběhlo také scénické čtení poslední jmenované hry v podání studentů DAMU.

4 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Informujeme

CENA EVALDA SCHORMA ZA ROK 2018

1. MÍSTO

nebylo uděleno

2. MÍSTO

Tereza Agelová (JAMU) za původní hru *Jako ty, mamí*

Tomáš Loužný (DAMU) za původní hru *Náš domov*

Štěpán Vranešic (JAMU) za původní hru *Indická princezna*

3. MÍSTO

nebylo uděleno

Synopse her oceněných Cenou Evalda Schorma naleznete v sekci Nabízíme české hry.

PŘEKLADATELSKÁ DÍLNA DILIA 2019 ZAHÁJENA

V letošním roce pořádá DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura již popatnácté překladatelskou dílnu. Workshop je určen začínajícím překladatelům, ať už z řad studentů filologických oborů, či naopak studentů divadelních škol a dalších, kteří mají dostatečné jazykové vybavení a zájem o divadelní texty.

Překladatelská dílna DILIA je v letošním roce zaměřena na oblast současné italsky psané dramatiky. Smyslem překladatelské dílny je přiblížit účastníkům problematiku překladu divadelního textu. Každý účastník během workshopu přeloží jednu divadelní hru. Účastníci budou pracovat pod vedením zkušených překladatelek a dramaturgyň, s nimiž budou průběžně svou práci konzultovat. Na společných setkáních budou moci

diskutovat průběh práce s ostatními účastníky dílny. Odbornými tutorkami jsou v letošním roce Alice Flemrová, Marina Feltlová a Tereza Siegllová.

Na závěrečném večeru, který celý projekt uzavře, budou formou scénického čtení představeny všechny přeložené texty. Slavnostní zakončení Překladatelské dílny DILIA 2019 proběhne na podzim tohoto roku ve VILE Štvanice v režii Divadla LETÍ.

V rámci Překladatelské dílny DILIA 2019 budou přeloženy následující tituly:

Emanuele Aldrovandi: **Do boje! (Allarmi!)**

Stipendista: Ondřej Pazdírek

Tutorka: Marina Feltlová

Industria Indipendente: **Ukolébavka (Lullaby)**

Stipendistka: Sarah Baroni

Tutorka: Alice Flemrová

Pier Lorenzo Pisano: **Bratři (Fratelli)**

Stipendistka: Monika Štefková

Tutorka: Tereza Siegllová

Projekt vzniká za podpory Dozorčí rady DILIA a Fabulamundi – Playwriting Europe.

HE

ROMAN SIKORA V BERLÍNĚ

8. května 2019 proběhlo v rámci roku české kultury v německy mluvících zemích v Českém centru v Berlíně scénické čtení hry Romana Sikory *Tři dny aneb Sestup a vzestup pana B.*

MŠ

Scénickým čtením herců Hannah Schöder, Roberta Knorra a Henninga Bocherta a rozhovorem s českým dramatikem Romanem Sikorou pokračují Drama Panorama a České centrum ve festivalu „Kus: Česka“.

Před rokem vyhrál na tomto festivalu současné české dramatiky Roman Sikora cenu publika, nyní představil v Berlíně svou divadelní hru *Tři dny aneb Sestup a vzestup pana B.* Jeho protagonista není spokojený s malými úspěchy. Když už nemůže být nejspěšnějším bankéřem, chce se stát aspoň nejlepším bezdomovcem.

Z češtiny hru přeložila Barbora Schnelle, ve spolupráci s Henningem Bochertem, režie se ujal Eberhard Köhler

Organizátoři České centrum Berlín a Drama panorama: fórum pro překlady a divadlo děkují všem podporovatelům a partnerům: Česko-německý fond budoucnosti, DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura, spolek autorů a dalších nositelů autorských práv, Praha, Česká republika, Felix Bloch Erben, nakladatelství pro divadlo, film a rádio, České literární centrum, Praha a také Česká republika a Ministerstvo kultury ČR.

Synopsi hry naleznete v sekci Nabízíme české hry.

Na třetím místě se umístil A. s. Baske s textem *Strigy*. Druhé místo získal Ervín Hodulík s textem *Jánova maľba*. Odborná porota soutěže Dráma 2018 udělila první místo Kaje Kowalcukové za hru 63/64. Cenu Činohry Slovenského národného divadla získal A. s. Baske za text *Strigy*. Tento rok byla poprvé udělena také Cena Divadla Jána Palárika v Trnavě Dušanovi Vicenovi za hru *Diagnóza dno*. Cena Rádia Devín nebyla udělena.

Během slavnostního večera byly uděleny také inscenační ceny. Cenu bratislavského diváka získala inscenace *Lúbim ta a dávaj si pozor* Divadla NUDE. Účastníci Semináře mladé kritiky, posluchači vysokých škol uměleckého a humanitního směru z Čech a Slovenska, udělili Cenu studentské poroty inscenaci *Znovuzjednotenie Kórei* Státneho divadla Košice. Zvláštní cenu poroty si odnesli Iveta Ditte Jurčová a Katarína Caková za výtvarný koncept k inscenaci *Americký cisár* Štúdia 12 a Divadla Pôtoň. O hlavní ceně za nejlepší inscenaci festivalu Grand Prix Nová dráma/New Drama 2019 rozhodovala mezinárodní odborná porota ve složení: divadelní kritička a prezidentka Mezinárodní asociace divadelních kritiků Margareta Sörenson ze Švédska, teatrolog Savas Patsalidis z Řecka a slovenský divadelní kritik Juraj Šebesta. Za nejlepší inscenaci festivalu porota označila inscenaci *Moral Insanity* Prešovského národného divadla.

MŠ

FESTIVAL NOVÁ DRÁMA/NEW DRAMA 2019 MÁ VÍTĚZE

Ve čtvrtek 9. května 2019 skončil v Bratislavě patnáctý ročník festivalu Nová dráma/New Drama 2019. Součástí závěrečného ceremoniálu festivalu bylo předání festivalových ocenění a cen soutěže původních dramatických textů divadelních her ve slovenském a českém jazyce Dráma.

CENY SOUTĚŽE DRÁMA 2018:

1. místo: Kaja Kowalcuková: 63/64
2. místo: Ervín Hodulík: *Jánova maľba*

6 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Informujeme

3. místo: A. s. Baske: *Strigy*

Cena Rádia Devín: neudělena

Cena Činohry Slovenského národního divadla: A. s. Baske: *Strigy*

Cena Divadla Jána Palárika v Trnave: Dušan Vicen: *Diagnóza dno*

Synopse prvních dvou oceněných her naleznete v sekci Nabízíme české hry.

VÍTĚZEM HLAVNÍ DRAMATICKÉ CENY MÜLHEIMER DRAMATIKERPREIS 2019 JE THOMAS KÖCK

Thomas Köck získal za svou hru *atlas* hlavní cenu festivalu Mülheimer Theatertage spojenou s částkou 15.000 Euro, Mülheimer Dramatikerpreis 2019. Hru na festivalu představilo divadlo Schauspiel Leipzig v režii Philippa Preusse. Kromě hlavní mülheimské ceny získal Thomas Köck také cenu publika. Slavnostní předání cen se uskutečnilo v rámci matiné v neděli 23. června v divadle Theater an der Ruhr.

Německý originál hry *atlas* je v elektronické podobě k dispozici v DILIA. Synopsi hry naleznete v sekci Nepřeložené zahraniční hry.

MŠ

HE

HRA STROJ ALANA TURINGA SLAVILA ÚSPĚCHY NA LETOŠNÍCH MOLIÈRECH

13. května byly slavnostně předány nejprestižnější francouzské divadelní ceny – Les Molières 2019. Úspěšná hra Benoita Solese *Stroj Alana Turinga* proměnila všechny čtyři nominace, a to: Nejlepší inscenace v soukromém divadle, Nejlepší žijící frankofonní autor roku (Benoit Soles), Nejlepší režie (Tristan Petitgirard) a Nejlepší herec v soukromém divadle (Benoit Soles).

Nejlepší frankofonní komedií se stala hra *Degustace* Ivana Calbéraca.

Více o vítězných hrách:

STROJ ALANA TURINGA (LA MACHINE DE TURING, 2018)

Benoit Soles

Překlad: Irena Novotná

Žánr: činohra (drama)

Obsazení: 5 mužů

Příběh průkopníka na poli informatiky a velkého britského matematika Alana Turinga se stal všeobecně známým i díky britsko-americkému snímku *Kód Enigma* z roku 2014. Námětu se chopil také francouzský herec a autor Benoit Soles.

Ocitáme se v Manchesteru roku 1952, v kanceláři policisty Rosse, Turing přichází na policii nahlásit krádež, vzápětí se ukáže, jak nešťastný to byl nápad. Ross se začne zajímat, kdo je tento koktavý podivín a setkání s ním bude mít na matematikův život zničující dopad. Ve vyprávění, které nepostrádá humor a poetiku, se vracíme časem ke zlomovým okamžikům formujícím Alana Turinga, do dětství, do prostředí anglické střední školy i do dob, kdy pracoval na prolomení německých šifer.

Stroj Alana Turinga byl mimo jiné uveden v rámci produkcí Avignon OFF 2018, kde byl beznadějně vyprodán, hraje se už mnoho měsíců v pařížském Théâtre Michel.

Text originálu a anglického překladu v elektronické podobě je k dispozici v DILIA. Připravujeme český překlad.

DEGUSTACE (LA DEGUSTATION, 2018)

Ivan Calbérac

Překlad: Sarah Biderman

Žánr: komedie

Obsazení: 4 muži, 1 žena

Jacques, majitel malé vinotéky v centru Paříže, je zarputilý samotář. Rozvedený a nevrlý, stará se o svůj podnik docela sám až do chvíle, kdy se tu objeví Hortense, takřka stará panna, která se velmi angažuje v charitativních asociacích a rozhodne se zapsat na enologickou degustaci. Někdy je ale třeba dvěma opuštěným duším dodat určitou jiskru, aby se sblížily. Tou je Steve, mladík právě podmínečně propuštěný z vězení, který se, proti všemu očekávání, stane jejich kuplířem. A když se setkají tři lidé z totálně rozdílných sfér, bývá z toho buď chaos, nebo naprosté štěstí... Každý si to vychutná po svém.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

HE

Rozhovor

MARINA FELTLOVÁ,
TEREZA SIEGLOVÁ

O SOUČASNÉ
ITALSKÉ DRAMATICE

8 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Rozhovor

Rozhovor s Marinou Feltovou (MF) a Terezou Sieglou (TS), překladatelkami z itaštiny a tutorkami Překladatelské dílny DILIA 2019 zaměřené na současné italské drama.

Původní italská dramatika není v České republice příliš známá. Dá se obecně charakterizovat, jaká je současná italská hra a čím by mohla česká divadla zaujmout?

MF: Tak jako všude na světě i v Itálii reagují současní dramatici na aktuální společensko-politické otázky a problémy, jako je migrace, vliv Evropské unie, krize hodnot, rozpad mezilidských vztahů apod. Co je ale pro Itálii typické a co ji určitě odlišuje od mnoha jiných zemí, jsou autoři písčící v dialektech, zachycující život, tradice, zvyky, předsudky, radosti i strasti italských regionů. Ať už je to Emma Dante a Spiro Scimone ze Sicílie, Saverio La Ruina z Kalábrie, Ascanio Celestini z Říma, Enzo Moscato z Neapole, dnes už zesnulý Raffaello Baldini z kraje Emilia Romagna a mnozí další. Právě dialekt a regionální tematika jsou nejspíš hlavní překážkou, proč se jejich texty příliš neuvádějí v zahraničí.

TS: Současná italská hra je tak rozmanitá jako země jejího vzniku sama – Alpy, Apeniny, moře, nádherná historická města, vynikající kuchyně, přírodní skvosty i ostrovy. Tak vedle sebe koexistují dobře napsané bulvární hry i hry experimentální a často postdramatické, texty veskrze tradiční i naprosto moderní, dramatika psaná itaštinou i nejrůznějšími dialekty, hry, které vyhrají soutěž a vyjdou tiskem, ale na jeviště si hledají cestu velmi dlouho, vedle těch, které si sami autoři uvádějí jakožto herci a režiséři zároveň. Některé mohou zaujmout zejména svou specifícností. Na rozdíl od českých her se totiž často věnují aktuálním tématům a společenské situaci.

Jací současní italsčí dramatici se objevují na italských jevištích nejčastěji? A jaký je vůbec vztah italských divadel k původní italské dramatičce?

MF: Kamenná divadla v Itálii sází spíš na klasiku, tedy na osvědčené, časem prověřené texty. Současní dramatici jsou zpravidla odkázáni na menší, alternativní scény, jejichž produkce mají často omezený počet herců, aby bylo jednodušší a levnější s inscenací cestovat po Itálii. Velké oblíbě se těší narativní divadlo, kdy je autor zároveň i interpretem. Nedá se říct, kteří dramatici se objevují nejčastěji, každý region má „své“ autory, ale pokud bych měla jmenovat jednoho z neúspěšnějších italských dramatiků současnosti, pak je to zcela jistě Stefano Massini. O vztahu italských divadel k původní dramatičce může vypovídat jeden poněkud paradoxní příběh: text neapolského dramatika Maria Gelardiho *Zlomátka* (italsky Malamadre) získal několik divadelních cen, přesto nebyl v Itálii nikdy uveden. V době jeho vzniku (2002) nebylo téma homosexuality zejména na jevištích jižní Itálie příliš „populární“. Naopak česká verze této hry byla sedm let na repertoáru Divadla v Řeznické a dosud ji uvedla řada regionálních i amatérských souborů. Není to sice příklad typický, ale může leccos osvětlit.

TS: Italských divadel je mnoho a každý autor si najde své specifické publikum, takže je to velmi těžká otázka. Vztah divadel k původní italské dramatičce záleží na povaze dané scény, ale jak nezávislá divadla, tak divadla stálá, podporovaná z veřejných rozpočtů, italskou dramatičce uvádí, někdy si objednájí hru na specifické téma důležité pro region, kde působí. A jak už jsem zmínila, někteří autoři sami uvádějí své texty jako u nás známý Dario Fo.

Jakou italskou hru byste chtěly na českých jevištích vidět a proč?

MF: Jak už jsem zmínila, ze současných italských dramatiků se doma i ve světě nejvíce prosazuje Stefano Massini. V Česku byly uvedeny jeho hry *Ohlušující pach bílé* (Národní divadlo, režie: Lucie Bělohradská) a *Dynastie – Lehman Brothers* (Husa na provázku, režie: Michal Dočekal). Nyní se chystá rozhlasová verze této trilogie a Český rozhlas dříve odvysílal také Massiniho hru *Franz Kafka – Konec šavuotu*. I další texty tohoto autora určitě stojí za pozornost, protože hovoří velmi svěžím, poutavým jazykem o věcech, které se týkají nás všech. Blízký je mi také Edoardo Erba nebo Vittorio Franceschi. I jejich hry by mohly českého diváka zaujmout. Mnohdy mám bohužel pocit, že i dobré italské texty, které mají svůj půvab a nesporné kvality, příliš nesouzní s českým naturelem, ať už specifickým humorem, určitou dávkou sentimentality nebo z jiných těžko definovatelných důvodů. Českému divákovi je zkrátka bližší britská či německá poetika.

TS: Kromě těch, které jsem přeložila, bych asi ráda viděla nějakou hru od Davida Enii nebo Saveria La Ruiny, a to kvůli vrstevnatosti jejich textů, kde se mísí příběh s pohádkovými motivy a poezie dodává zobrazované skutečnosti na pravdivosti a niternosti.

Čím by hra, kterou překládají vaši svěřenci, mohla českého diváka zaujmout?

MF: Zajímavé je, že hned několik her, mezi nimiž jsme vybírali texty k překladu, se zabývá atentátem. Ve dvou případech jde o atentát na prezidenta Evropské unie a text Emanuela Aldrovandioho *Allarmi!* je právě jedním z nich. Evidentně je to téma, které mladou generaci autorů fascinuje, stejně jako vliv sociálních sítí, manipulace jedince ve jménu obecného blaha, silící nacionalismus, hledání smyslu života a ideálů, které se vytrácejí pod nánošem pokrytectví a prospěchářství, problémy v komunikaci, nedostatek

empatie a porozumění... Věřím, že všechna tato témata budou zajímat i českého diváka, který může ve hře s pracovním názvem *Do zbraně!* najít mnoho silných, dramatických momentů a podnětů k zamyšlení.

TS: Myslím, že hra *Bratři Piera* Lorenza Pisana může být českým divákům blízká, protože pojednává o malém rodinném vesmíru, který nám připomíná naše dětství, nabízí pospolitost a naplňuje naši touhu někam patřit, na druhou stranu je však zároveň pověstným sartrovským peklem, ze kterého nelze uniknout, ani když se přestěhujete na opačnou stranu země.

Na čem v současné době pracujete? Můžeme se těšit na nějakou italskou novinku z vašeho repertoáru?

MF: V současné době dokončuji rozhlasovou adaptaci Massiniho trilogie *Dynastie – Lehman Brothers*, která se bude vysílat na stanici Vltava v říjnu u příležitosti 90. výročí krachu na newyorské burze. Zároveň pracuji na překladu a dramatinizaci románu Tiziana Scarpy *Stabat Mater*, který by měl získat podobu rozhlasové hry.

TS: V současné chvíli se věnuji jiným literárním druhům, ale text, který jsem pro divadlo překládala naposledy, povídky římského autora takzvaného divadla vyprávění Ascania Celestiniho, měl v pražském Národním divadle pod názvem *Proslov k národu* premiéru na konci minulé sezony, takže se v podstatě jedná o novinku. Celestini v něm pomocí zkratky, groteskního převrácení či absurdní hyperboly vtipně předvádí a glosuje současný svět, ve kterém žijeme a snaží se odhalit jeho mechanismy.

Rozhovor vedla Helena Eliášová.

MARINA FELTLOVÁ (ROZENÁ CASTIELLOVÁ)

Vystudovala FF UK obor filologie: ruština – litevština. Italština je jejím druhým rodným jazykem. Pracovala jako překladatelka a tlumočnice (z italštiny, ruštiny a angličtiny) a redaktorka (Lidové noviny, Český rozhlas – Radio Praha, Český rozhlas Vltava). Nyní je slovesnou dramaturgyní Tvořící skupiny Drama a literatura Českého rozhlasu. Za své překlady získala několik cen v Soutěži Jiřího Levého.

Výběr z překladů: próza: Donatella Di Pietrantonio: *Navrátilka* (Argo, 2018), Michela Murgiová: *Accabadora* (Paseka, 2014), Ascanio Celestini: *Černá ovce* (Dybbuk, 2012), Dario Fo: *Polomyšín* (Fra, 2009), Giorgio Bassani: *Pamětní deska v Mazziniho ulici* (Sefer, 2001), Rudyard Kipling: *Klamné svítání* (Odeon, 2000), Josif Brodskij: *Jeden a půl pokoje* (NLN, 1998); drama: Luigi Pirandello: *Hry I, II – Sicilské citrony, Čepice s rolníčkami, Jindřich IV., Přítelkyně manželek* (Divadelní ústav, 2016, 2018), Vittorio Franceschi: *Úsměv Dafné* (Městská divadla pražská, 2013), Mario Gelardi: *Zlomatka* (Divadlo v Řeznické, 2006–2013), Dario Fo: *Svatý komediant František* (Divadlo F. X. Šaldy, 2008–2010), Josif Brodskij: *Mramor* (edice Současné drama, Divadelní ústav, 1997); rozhlasové hry: Stefano Massini: *Franz Kafka – Konec Šavuotu*, Annalisa Bruni: *Iniciální rituál*, Edoardo Erba: *Newyorský maraton*, Federico Fellini: *Lavička v parku*, Federico Fellini: *Milostné dopisy*, Idalberto Fei: *Siena, jednoho deštivého dne*.

TEREZA SIEGLOVÁ

V roce 2005 absolvovala divadelní vědu a italštinu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy diplomovou prací o tvorbě neapolského dramatika 80. let 20. století Annibala Ruccella. V současné době je doktorandkou Ústavu románských studií FF UK a zabývá se dílem Luigiho Pirandella. V letech 2016 a 2018 se jako překladatelka podílela na překladech dramát Luigiho Pirandella vydaných ve dvou svazcích *Hry I a II* Institutem umění – Divadelním ústavem. První díl získal v roce 2017 zvláštní cenu poroty Premio Flaiano.

Ze současných divadelních autorů překládá: Emmu Dante, Claudia Favu, Enza Moscata, Annibala Ruccella a Spira Scimoneho, nejnověji pak Ascania Celestiniho, jehož text *Proslav k národu* uvedlo v červnu 2019 Národní divadlo v Praze. Pro Albatros přeložila tři díly z řady *Mortina* – ilustrované knihy pro děti od Barbary Cantini. V překladech vydaných tiskem převládá literatura faktu: Francesco Forgione: *Ndrangheta. Nejnebezpečnější mafie světa* (Paseka, 2010), Tommaso Braccini: *Před Draculou. Archeologie upíra* (Argo, 2014), Franco Cardini: *Jeruzalém: Průvodce dějinami města* (Argo, 2015) a *Chalífa a Západ: Kořeny terorismu a pokrytectví Západu* (s. 84–166, Vyšehrad, 2016).

Je zakládající členkou spolku TRANSTEATRAL, který vznikl v roce 2003 a kromě jiného působí od roku 2005 jako nakladatelství zaměřené na vydávání divadelních her a teatrologické literatury. Byla editorkou těchto svazků: Peter Handke: *Pět her* (2012), Felicia Zeller: *Pět her* (2015) a Zuzana Augustová: *Umění životu nebezpečně* (2018, vydáno spolu s Ústavem pro českou literaturu AV ČR).

Premiéry a užití děl

☆ první provedení
 🏠 česká premiéra

5. 4. 2019
 Divadlo loutek Ostrava
Astrid Lindgrenová –
 Daniela Jirmanová
**RONJA, DCERA
 LOUPEŽNÍKA**
 s použitím překladu: Olga
 Kühnelová

12. 4. 2019
 Národní divadlo Brno; Činohra
 (Mahenovo divadlo)
 Marcel Proust – Harold Pinter –
 Di Trevis
HLEDÁNÍ ZTRACENÉHO ČASU
 překladatel: Martin Sládeček
 překl. **Prokop Voskovec**
 a **Jiří Pechar**

6. 4. 2019
 Divadlo poq Brno
Duncan Macmillan
PLÍCE/ PLŮCA
 překladatelka do slovenštiny:
 Alexandra Bolfová
 překladatelka do češtiny:
Kateřina Holá

12. 4. 2019
 Městské divadlo Mladá Boleslav
 Jules Verne – **Martin Vačkář** –
Ondřej Havelka
**CESTA KOLEM SVĚTA ZA
 80 DNÍ**
 s použitím překladu:
 Bohumil Kliška

12. 4. 2019
 A Studio Rubín Praha
Heinrich Böll – Lucie Ferenzová
KLAUNOVY NÁZORY
 režisérka: Lucie Ferenzová

12. 4. 2019
 Divadlo v Rytířské Praha
Brigitte Buc
ČAS POD PSA
 překladatel: **Jaromír Janeček**

13. 4. 2019
 Divadlo Lampion Kladno
 Tereza Lexová – Jiří Jelínek
**DLOUHÝ, ŠIROKÝ
 A BYSTRŮZRAKÝ**
 hudba **Zdeněk Král**

13. 4. 2019
 Městské divadlo Zlín
Leo Rosten – Lukáš Kopecký –
 Vladimír Fekar
**PAN KAPLAN MÁ STÁLE
 TRÍDU RÁD**
 s použitím překladu:
Antonín Přidal

27. 4. 2019
 Městské divadlo Most; Divadlo
 rozmanitostí
 Věra Herajtová
O PRINCEZNĚ A HRÁŠKU
 hudba **Tomáš Alferi**

12 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Premiéry

1. 5. 2019 ☆
Pražský komorní balet Praha
Ondřej Brousek –
Karel Jaromír Erben
KYTICE
libreto: Petr Zuska

8. 5. 2019 ☆
Divadlo Tramtárie Olomouc
Marek Epstein
BOJ O PŘEZÍTÍ: P.E.S.CH.O.

10. 5. 2019 ☆
Divadlo Bolka Polívky Brno
Boleslav Polívka
KLÍŠTĚ

10. 5. 2019 ☆
Divadelní společnost Petra
Bezruče Ostrava
Michail Bulgakov –
Kateřina Mencerlová
MISTR A MARKÉTKA
s použitím překladu:
Alena Morávková

11. 5. 2019 ☆
Divadlo v Dlouhé Praha
Arnošt Goldflam – **Viliam
Klimáček** – Anton Medowits
**NAD ĎATROU SA BLÝSKA
(OBRÁZKY ZO SLOVENSKEJ
HISTÓRIE)**

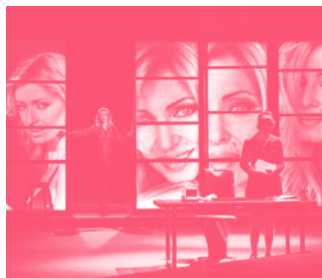

12. 5. 2019 🏠
Národní divadlo
moravskoslezské Ostrava
Stephen Dolginoff
THRILL ME (VZRUŠ MĚ!)
překladatelka libreta:
Hana Nováková

13. 5. 2019 ☆
Studio Hrdinů Praha
Max Frisch – Ivan Buraj –
Jan Kačena
STILLER
překladatel předlohy:
Bohumil Černík

17. 5. 2019 🏠
Divadlo na Vinohradech Praha
Penelope Skinner
AHOJ, KRÁSKO! (LINDA)
překladatelka: Hana Nováková

6. 6. 2019 ☆
Městská divadla pražská Praha
Stefano Massini
FREUD ANEB VÝKLAD SNŮ
překladatelka: **Irena Novotná**

6. 6. 2019 🏠
Národní divadlo Praha
Ascanio Celestini
PROSLOV K NÁRODU
překladatelka: Tereza Siegllová;
úprava: Petra Tejnorová,
Jan Tošovský

8. 6. 2019 ☆
Východočeské divadlo
Pardubice
Johann Wolfgang Goethe –
Zdeněk Dušek – Jana Pihartová
SPŘÍZNĚNÍ VOLBOU
s použitím překladu:
Erik Adolf Saudek

13. 6. 2019

Národní divadlo Praha
(Štávovské divadlo)
Mauro Bigonzetti – Claudio
Monteverdi – Tarquinio
Merula – **Henryk Mikolaj
Górecki** – Dietrich Buxtehude –
Modest Petrovič Musorgskij –
Antonio Maria Bononcini: Kafka
PROCES

14. 6. 2019

Divadlo Alfa Plzeň
William Sutcliffe – Petra
Kosová – Tomáš Dvořák –
Ivan Nesveda
CIRKUS ZLODĚJŮ
s použitím překladu:
Vratislav Kadlec

15. 6. 2019

Městské divadlo Kladno
Edgar Allan Poe – Jiří Š. Hájek
DŮM USHERŮ II
s použitím překladu: **Vítězslav
Nezval, Bohumila Grögerová,
Josef Schwarz**

17. 6. 2019

Divadlo Aqualung Praha
**Terry Pratchett –
Stephen Briggs**
NEVÍDANÍ AKADEMIKOVÉ
překladatel: Pavel Dominik

22. 6. 2019

Divadlo J. K. Tyla Plzeň
Lewis Carroll – Vladimír Čepek
ALENKA V ŘÍŠI DIVŮ
s použitím překladu:
**Aloys Skoumal,
Hana Skoumalová**

23. 6. 2019

Divadlo Radost Brno
Janka Ryšánek Schmiedtová
**MIMINÍ DIVADLO:
BU-BU-BU BUBÁČEK!**

24. 6. 2019

Mamon Art Praha
Daniela Šteruská
MEDA
verše: **Ivan Blatný**

VÝHODNÉ PROVOZOVÁNÍ HER – ZAPLACENÉ ZÁLOHY

Divadelní oddělení upozorňuje na možnost výhodného provozování her zahraničních autorů, kde již byla zaplacena záloha a dílo lze tedy do vypršení smlouvy provozovat pouze za příslušná procenta honorářů zahraničních autorů (k nim je samozřejmě nutno připočítat procenta pro překladatele, příp. úpravu). Seznam je řazen chronologicky, novinky jsou vyznačeny tučně. Pro amatéry všechny francouzské hry za zálohu 400,- EUR netto na 8% z brutto tržeb, garantované minimum 90 EUR netto za představení, a španělské hry za zúčtovatelnou zálohu 300–400,- EUR netto na 8% z brutto tržby.

Synopse zde uvedených her naleznete na internetové stránce www.dilia.cz/synopse.

JMÉNO AUTORA – NÁZEV HRY	% Z HRUBÝCH TRŽEB (ZAPLACENO DO)
Woody Allen – Zahraj to znovu, Same	7,7 % netto z btto (30. 6. 2019, profesionální divadla)
Woody Allen – Prokletí nefritového škorpiona	7,7 % netto z btto (30. 11. 2020, profesionální divadla)
Woody Allen – Sex noci svatojánské	7,7 % netto z btto (30. 6. 2020, profesionální divadla)
Marina Carr – U kočičí bažiny	6 % netto z btto (21. 9. 2020, profesionální divadla)
Ray Cooney – Dvouplošník v hotelu Westminster, Prachy? Prachy!, Rodina je základ státu, 3 + 3 = 5	6 % netto z btto (28. 2. 2021)
Ray a Michael Cooney – Tři bratři v nesnázích	6 % netto z btto (31. 12. 2019)
Michael Cooney – Hadaďura, Nájemníci pana Swana	6 % z btto (31. 12. 2019)
Noel Coward – Líbánky ve čtyřech	7 % netto z btto (8. 12. 2019)
Christopher Hampton – Nebezpečné vztahy	8 % netto z btto tržeb (9. 4. 2023, profesionální divadla)
Colin Higgins – Harold a Maude	7 % netto z btto (24. 5. 2021)
Daniel Keyes – Růže pro Algernon	7 % netto z btto (31. 3. 2020)
Martin McDonagh – Osiřelý západ	6,5 % netto z btto (31. 12. 2020)
Arthur Miller – Čarodějky ze Salemu	7 % netto z btto (31. 12. 2020)
Arthur Miller – Smrt obchodního cestujícího	9 % netto z btto (31. 12. 2021)
Bernard Slade – Vzpomínky zůstanou	7 % netto z btto (31. 12. 2019, profesionální divadla)
Neil Simon – Bosé nohy v parku	8 % netto z btto (31. 10. 2020, profesionální divadla)
Tennessee Williams – Kočka na rozpálené plechové střeše	8 % netto z btto (30. 6. 2022)

Pro usnadnění orientace v synopsích námi zastupovaných her připojujeme ke každé z nich grafické značky, které přiblíží charakter hry, žánr, obsazení atd.

TRHÁK – hry, které doporučujeme zvláštní pozornosti, jsou totiž buď horkými novinkami nebo již zaznamenaly velké úspěchy na světových scénách.

KOMEDIE – hry, které je možno zařadit do žánru komedie.

HRY SE ZPĚVY, MUZIKÁLY – hry jednak hudebně dramatického žánru, nebo ty, které alespoň částečně obsahují zpěvy či tance.

HRY DOSTUPNÉ V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ – hry, které máme k dispozici v elektronické podobě, a můžeme Vám je proto obratem poslat e-mailem.

KOMORNÍ HRY – hry s malým obsazením, maximálně do čtyř postav.

HRY VHODNÉ PRO AMATÉRY – hry vhodné pro profesionální soubory, ale zároveň dostupné i pro amatérská divadla.

HRY VHODNÉ PRO DĚTI A MLÁDEŽ, POHÁDKY – hry vhodné jednak pro dětské diváky, ale také pro mladé inscenátory, studentská, dětská divadla apod.

LOUTKOVÉ HRY – hry čistě loutkové, nebo i takové, ve kterých spolu s loutkami vystupují i živí herci.

NABÍZÍME

České hry

CENY EVALDA SCHORMA ZA ROK 2018

JAKO TY, MAMI

Tereza Agelová

Obsazení: 3 ženy

„besídka pro naše maminky“

Mami, poslouchej, povím Ti pohádku.

Když jsem se narodila, myslím, že se všichni pěkně zhrozili.

Tak snad to dáš pryč, ne.

Je to holka!

Já jsem tě přivedla na svět.

Holka jako lusk!

Co z tebe bude.

Holka krev a mlíko!

Jednou mi poděkuješ.

Spíš krev

než mlíko.

Mami, poslouchej, já nikdy nebudu jako ty.

Krvavá výpověď dnešních dcer

o tom

jaké ne/budou včerejší maminky

možná

jednou

možná

nikdy

Naivní scénická koláž příběhů tří dívek, které se snaží vyrovnat s celoživotním faktem, že jsou dívky. A budou ženami. A jednou, možná, budou matky. Jenže co když nebudou? Střepy myšlenek, že je tento osud jednou čeká, jsou prokládány obavami, že se to možná nikdy nestane. A obavami, že se to stane právě teď. Zdanlivě zatěžkané téma je odlehčeno absurdními paralelními situacemi a dialogy z každodenního prostředí. Směsice příběhů je doplněna citacemi českých básní a lidových písní, které evokují vzpomínky na dětství, které dívky prožily.

Hra získala 2. místo v soutěži o Cenu Evalda Schorma za rok 2018.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

TEREZA AGELOVÁ, (*1994)

Začínala v ostravském souboru *Zdividla* jako herečka a režisérka. V současné době dokončuje studium divadelní dramaturgie a divadla a výchovy na brněnské JAMU. Dlouhodobě se věnuje propojení amatérského a profesionálního divadla, mimo jiné i loutkového a činoherního divadla. Často při inscenování dbá na autorský vklad účastníků do procesu tvorby. V letech 2017–2018 absolvovala stáž v oboru režie loutkového divadla na polské divadelní akademii AST ve Vratislavi. Za svůj největší divadelní úspěch považuje dvě inscenace: autorský manifest *Už brzy dozpívám* (2017), který vytvářela se dvěma členkami divadelního souboru *Zdividla* (účast na festivalech Wolkrův Prostějov, Šrámkův Písek, Jiráskův Hronov) a inscenaci *Papírová letadla* (2019, podle Elise Wilk), kterou vytvářela pod vzdělávací institucí SVČ Labyrint spolu s divadelním souborem *Bandajá*. Pokud to jde, tak zkouší dialogické jednání s vnitřním partnerem. Tvrdí, že dramaturg může být režisér i pedagog. Můžete ji potkat jako průvodčí ve vlaku na trase z Brna.

NÁŠ DOMOV

Tomáš Loužný

Žánr: absurdní komedie

Obsazení: 3 muži, 2 ženy

Moc vám, mnohokrát a moc vám děkujeme, bez vás, co bychom bez vás také mohli dělat, kam bychom bez vás, co bychom, kam bychom tak také mohli jít, co bychom mohli dělat, kam se uchýlit, ale vy jste, ano, ani jsme vás nemuseli prosit a vy jste přispěchali...

Pomoci sousedům, kteří přišli o střechu nad hlavou je přece normální. Lidské. Humánní. Ale co když se tito lidé v tísní nechovají tak, jak bychom si představovali? Máme pak právě jim pomoc odmítnout? Vzít své slovo zpět?

Absurdní komedie o dvanáctileté whisky, svlékacích párcích a ztraceném domově.

Hra získala 2. místo v soutěži o Cenu Evalda Schorma za rok 2018.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

TOMÁŠ LOUŽNÝ

Tomáš Loužný je režisér, autor a překladatel. Vystudoval humanitní studia na UK, teorii a kritiku na DAMU a v současné době dokončuje tamtéž studium režie na katedře činoherního divadla. Dvakrát zvítězil v soutěži o krátkou divadelní hru vyhlášenou Knihovnou Václava Havla v New Yorku. Má za sebou několik inscenací, u nichž byl autorem či spoluautorem předlohy – *Symáči* (Vila Štvanice), *Cizinec hledá byt* (Divadlo DISK) a *Jenom Konec světa* (Velké divadlo, DJKT). Považuje se nejdříve za Evropana a až pak za Čecha.

INDICKÁ PRINCEZNA

Štěpán Vranešic

Žánr: monodrama, tragikomedie

Obsazení: 1 žena

Rurální monodrama inspirované skutečnými událostmi. Vladka a její věrná přítelkyně indická princezna Vladěna se rozhodly stoupnout si společně na parapet okna v druhém patře dvougeneračního domu Vladčinyých rodičů. A jak tam tak stojí obklopeny slezským venkovem a zvažují, zda skočit, rozpovídá se indická princezna o Vladce a o sobě, o kravině a o královském paláci, o indických subtropech a polských trzích a my s napětím sledujeme, jak tragikomický pokus o sebevraždu jedné psychicky narušené venkovanky dopadne.

Hra získala 2. místo v soutěži o Cenu Evalda Schorma za rok 2018.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ŠTĚPÁN VRANEŠIC (*1996)

Štěpán Vranešic vystudoval obor Rozhlasová a televizní dramaturgie a scénáristika na Divadelní fakultě JAMU. Jako autor spolupracuje s Českým rozhlasem, brněnským Radiem R. Kromě psaní se také věnuje hře na varhany, zahrádkaření a výrobě kozích sýrů.

OCENĚNÉ TEXTY DRÁMA 2018

JÁNOVA MALBA

Ervín Hodulík

Obsazení: 7 mužů, 3 ženy

Děj hry se odehrává v malém bytě, pod kterým se nachází malý domovní sklep. Slouží jako dočasný kostel (původní kamenný byl zbourán a na jeho pozemku vyrostlo nákupní centrum) a bytové prostory jako fara, kde působí kněz se svým pomocníkem/kostelníkem – křesťanským utečencem z Iráku.

Místní farníci žijí na nevábné adrese, na sídlišti s nejlevnějšími byty ve městě, které je pověstné svou kriminalitou, nízkou životní úrovní a celkovou apatií jeho obyvatel. Vědí přesně, kde je jejich místo a o životě ve vilách na nedalekém kopci si už ani nenechají zdát. V bezbarvé atmosféře sídlištního světa se fara s kostelem stávají místy, kde je někdo vyslechne, kde si mohou postěžovat a najít naději, aby mohli dál čelit nelehkým životním podmínkám.

Kněz, ke kterému mnozí vzlhlížejí a mají v něm oporu, si ve svém nitru prochází vlastní krizí. Je pronásledován ženským démonem, kterého si vytvořila jeho vlastní mysl. Útěchou a únikem před sebou samým se mu stává nástěnná malba v prostorách sklepa. Do ní vkládá své pocity a reflexi světa kolem sebe, zatímco jeho pomocník bojuje vlastní bitvu o ticho s teplárenskou společností, která vlastní hlučné čerpadlo pod bytem.

Hra získala 2. místo v soutěži dramatických textů Dráma 2018.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ERVÍN HODULÍK (*1984)

Pochází z Bratislavy. Po ukončení střední školy byl rok zaměstnaný ve Slovenském národním muzeu, kde pracoval jako technický pracovník – preparátor. Následně žil a studoval dva a půl roku v Londýně. V Čechách vystudoval na Katedře Teorie a historie divadla v Brně.

Během studia přispíval do periodika Svět a divadlo a na internetový server Rozrazilonline. Podílel se také na organizování česko-amerického workshopu West-East-West s newyorským Immigrant Theater. Divadelní hra *Absurdistán* je jeho debutem v oblasti dramatické tvorby. Ervín Hodulík obsadil dvakrát 2. místo v soutěži o Cenu Evalda Schorma se svými díly *Absurdistán* a *Adam*. Za hru *Dvaja* získal Cenu Českého rozhlasu v Dramatické soutěži o nejlepší původní divadelní hru (navazující na 22. ročník soutěže o Cenu Alfréda Radoka) v roce 2015 a dále Cenu Rádia Devín v dramatické soutěži Dráma 2015. Za hru *Jánova maľba* získal 2. místo v soutěži dramatických textů Dráma 2018.

63/64

Kaja Kowalczuková

Obsazení: variabilní

Hra *63/64* zobrazuje elementární, i když v úplnosti nenaplnitelnou potřebu člověka být poznatelný a touto optikou i paradox toho, jak se blízcí, dokonce i ti nejbližší málo znají. Poetika a dramaturgie této hry mají imitovat proces poznávání člověka a to se často děje mimo čas.

„Dvakrát výška plus délka schodu sa rovnala 63, prípadne 64. Vždy to vychádzalo! A každému človeku to spôsobovalo ladný, pravidelný, striedavý krok. Iba jemu nie.“ Neznámý muž trpěl tímhle hendikepem už jako Neznámý chlapec. Berta se zas nikdy úplně nevypořádala se skutečností, že byla vyměněná za jinou. Berta už dávno nezáří, jen přežívá jako rostliny, které doma v tichu zalévá. Berta a Neznámý muž si vzájemně nejsou antagonisty, na antagonizmus si postačí každý z nich sám. Takže co je spojuje a co rozděluje? Ticho.

Hra získala první místo v soutěži DRÁMA 2018.

Text ve slovenštině v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

KAJA KOWALCZUKOVÁ, (SK)

Slovenská scenáristka, dramatička a copywriterka. Jejím dramatickým debutem je hra *Job! Tvoju Mac*, která se dostala do finále soutěže DRÁMA 2013. Rok na to získala 3. místo v soutěži DRÁMA 2014 její hra *Christmas Eve Babe* a hra *63/64* se stala vítěznou hrou soutěže DRÁMA 2018.

Autorka se vyhýbá politickým tématům, protože má obavu z agitek a ve své tvorbě tak operuje především s mezilidskými vztahy a trapnem, krásnem a hanbou s nimi spojenými.

ELITY (2017)

Jiří Havelka

Překlad: Martina Schlegelová
Obsazení: variabilní

Politický thriller s prvky krimi. Zamyšlení nad podstatou moci, vládnutí a procesu přechodu z jednoho režimu do druhého.

Je konec socialismu. I na stranických schůzích se už otevřeně mluví o potřebě integrovat do socialistického hospodářství prvky tržní ekonomiky. Události ve východním Německu a Maďarsku naznačují pohyb v politickém uspořádání východní Evropy. A v podnicích zahraničního obchodu, prognostických ústavech nebo v kancelářích státní bezpečnosti čekají na svoji šanci noví lidé. Jsou pragmatičtí, ovládají jazyky, znají – na rozdíl od svých spoluobčanů – tržní ekonomiku, mají kontakty na zahraniční podnikatele a přehled o konkurenceschopnosti domácích podniků. Po pětadvaceti letech ovládají a de facto vlastní zemi. Hra *Elity* se snaží podat věrný psychologický portrét lidí, kteří se během Sametové revoluce dokázali na základě svého postavení, přístupu k informacím, ale v neposlední řadě i díky svému vzdělání a znalosti jazyků jako první zorientovat v novém společenském zřízení. V jakých institucích se formovalo jejich myšlení? Jaký je jejich morální profil nebo politické přesvědčení?

Původní hra *Elity* byla napsána na objednávku Činohry SND.

Text je k dispozici ve slovenštině, nebo v českém překladu s úpravou pro Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích. Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

VELKÝ SEŠIT (VELKÝ SEŠIT, DŮKAZ, TŘETÍ LEŽ)

Agota Kristofová, Marie Špalová

Překlad: Sergej Machonin, Jan Machonin, Drahoslava Janderová
Obsazení: 6 mužů, 5 žen (variabilní)

Divadelní adaptace slavné kontroverzní románové trilogie švýcarské autorky maďarského původu Agoty Kristofové. Dvojčata Claus a Lucas jsou teprve malí chlapci, a už jsou nuceni každodenně se vyrovnávat se surovostí a cynismem světa zmítaného válkou. Jak si s tím poradí? Rozhodnou se být také cynickými a surovými.

První román, *Velký sešit*, který vydala Agota Kristofová roku 1987, měl velký úspěch. Zdánlivě lineární příběh dvojčat vyrůstajících v prostředí maďarského válečného venkova se v dalších dílech trilogie, které dostaly název *Důkaz* a *Třetí lež*, značně komplikuje. Kristofová v nich dosáhla absolutního propojení fikce, skutečnosti a lži. Opravdu jsou chlapci dva? Skutečně se tento příběh stal? Dramatizace mimo jiné akcentuje téma vlivu společnosti na jedince. Děti jsou přeci nevinná, čistá stvoření, jak se tedy může stát, že z nich vyrostou bezcitní tyraní?

Divadelní adaptace strhujícího příběhu, sledujícího zrod zla a ohebnost morálních pravidel, vznikla pro Divadlo Petra Bezruče, kde měla v režii Mariána Amslera premiéru v září 2017.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

V JÍDELNĚ SE NEVRAŽDÍ

Roman Ráž

Žánr: groteskní thriller

Obsazení: 7 mužů, 3 ženy

Hra zpracovává s velkou nadsázkou, v duchu Tarantinovské poetiky, téma neplacení a vymáhání dluhů.

Osamělý učitel v důchodu prodá levně svůj zrestituovaný činžovní dům, s nímž si na stará kolena neví rady. Podnikatel, který dům koupí, však nezaplatí ani jednu splátku z několikamilionového dluhu. Na radu dcery Veroniky, žijící s majitelem bezpečnostní agentury Bedřichem, se učitel rozhodne využít služeb Vymahače, tajného milence své dcery, který však dluh nevymůže a Dlužníka jen nebezpečně zraní. Když je podmíněně odsouzen a bez práce, začne absurdně vymáhat odškodnění od učitele, pro něhož tajně a tak neúspěšně pracoval.

Příčinlivý učitelův soused – taxikář, jemuž se nešťastný a bezmocný učitel svěří, se rozhodne učitele ochránit a prohlásí se za jeho Ochránce. Tvrdě proti Vymahači zasáhne a ve rvačce ho zabije. Vzápětí žádá za svou službu vysokou odměnu. Zoufalému učiteli nabídne pomoc Dlužníkův syn, který odepisuje náklady na léčení otce z jeho dluhu. Nazve se Pomocníkem, zabije učitelova Ochránce-taxikáře, za což odepíše další část otcova dluhu. Protože se navíc stane ještě milencem učitelovy dcery Veroniky, zinscenuje havárii jejího manžela Bedřicha, po jehož smrti Veronika vše zdědí. I tuto „službu“ ovšem odepíše z otcova dluhu, který je po všech těchto akcích už minimální. Když se na scéně objeví Pátrač, nechtěný svědek smrti souseda-taxikáře, a žádá za své mlčení od učitele mnoho peněz, nezbude učiteli, než požádat Pomocníka – Dlužníkova syna – o další zásah – i za cenu odpisu veškerého dluhu. V dramatickém střetnutí Pátrače s Pomocníkem, dojde k překvapivému dějovému zvratu, k absurdně humornému vyvrcholení dramatu.

Tento groteskní thriller nabízí lákavou příležitost uvést na jevišti současnou atraktivní satirickou komedii, vycházející z reálných problémů postkomunistické společnosti.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

KÁMEN A BOLEST (2016)

Karel Schulz, Lenka Lagronová

Žánr: dramtizace

Úprava: Marie Špalová

Obsazení: 10 mužů, 1 žena

Dramatizace románu, který patří k vrcholným dílům české literatury 20. století. Strhující životní příběh Michelangela Buonarrotiho, jednoho z géníů italské renesance, zobrazený na pozadí mohutných společenských změn, které florentská renesance quattrocenta přinesla italské a evropské společnosti. Zrod, vzestup a vývoj geniálního umělce heroicky zápasícího s vlastními vášněmi a dilematy i s nepřízní okolností. Michelangelo, prožívající tvorbu jako vůli ke konfliktu s oficiálním vkusem i existenciální svár vyžadující vrcholnou obět a ústící v hlubokou katarzi, je zároveň konfrontován s jeho antipodem Leonardem da Vinci, který reprezentuje typ umělce, nalézajícího rafinované uspokojení v tvorbě jako produktu poznávacího procesu oproštěného od voluntarismu a rezignujícího na rozpoznaní hodnot kladných a záporných.

Dramatizace v podání přední české dramaticky Lenky Lagronové vznikla pro Národní divadlo Brno, kde měla premiéru v březnu 2017 v režii Mariána Amslera.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

TŘI DNY

Roman Sikora

Žánr: hořká komedie

Obsazení: 3 muži, 1 žena (variabilní)

Hra s podtitulem „optimistický epos o úspěchu volně inspirovaný skutečnou událostí“ navazuje na nejúspěšnější hru Romana Sikory *Zpověď masochisty*. Pan B. je úspěšným bankéřem, umí psát dodatky ke smlouvám těmi nejmenšími písmenky a důchodkyním, které si u něj berou úvěry, raději i brýle schová, aby smlouvy podepsaly. Za všechno ale může koleno. Ruplo, povolilo a Pan B. se tak ocitá nejprve v nemocnici, a postupně sledujeme jeho pád na společenském žebříčku až do společnosti bezdomovců. Ale i tady, když je člověk šikovný, můžou fungovat stejné principy trhu jako v bance. „Protože každý člověk je individualita. Svobodný od přírody. A proto si každý za všechno sám, sám může. Za štěstí. I za neštěstí. Protože zodpovědnost, ta musí, tu musí mít. Každý. Člověk. I vy dokonce.“

Text vznikl v rámci rezidenčního programu Centra současné dramatiky při Divadle LETÍ.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ĎÁBLŮV SLUHA (2019)

Vlastimil Vondruška, Olga Šubrtová, Martina Schlegelová

Žánr: historická detektivka

Obsazení: 11 mužů, 8 žen

Historická detektivka z období vlády Přemysla Otakara II.

Oldřich z Chlumu je se svými věrnými druhy, panošem Otou a velitelem Divišem, pozván do Jindřichova Hradce, aby zde na hradě jednoho z mocných Vítkovců vyšetřil sérii podivných zločinů. Vraždí opravdu přízrak mrtvého komtura, nebo se za vším skrývá nebezpečný šílenec? Čas

kvapí a na cestě už je vyslanec svaté inkvizice. Ale ještě nebezpečnější než inkvizitor jsou svůdné ženy... Jak obstojí tři vyšetřovatelé v této dvojí zkoušce?

Historická detektivka jednoho z nejpůvodnějších současných českých autorů byla ve světové premiéře uvedena v roce 2019 v Jihočeském divadle.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

NABÍZÍME

PŘELOŽENÉ zahraniční hry

PŘEKLÁDÁME V RÁMCI PŘEKLADATELSKÉ DÍLNY
DILIA 2019 – SOUČASNÁ ITALSKÁ DRAMATIKA

UKOLÉBAVKA (LULLABY, 2016)

Industria Indipendente

Itálie

Překlad: Sarah Baroni

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Děj dramatu s názvem *Ukolébavka* se odehrává v roce 2056 ve zcela sjednocené Evropě, kde po vypjatých historických událostech a reformách společnosti není už nic jako dřív. Otěže veškerého dění nyní třímají mladí lidé, zatímco všichni senioři jsou po dovršení 70 let odsunuti na jakýsi „výminek“ do relaxačního komplexu Ukolébavka, kde mají dožít své dny. Přestože Ukolébavka se zdá být takřka snovým místem, v němž staré lidi čeká poklidný život v hojnosti a luxusu, čtyři z nich se rozhodnou vzbouřit a spáchat atentát na prezidenta Spojených států evropských, který se do Ukolébavky chystá na návštěvu. Jejich zdánlivě absurdní plán je ve skutečnosti manifestací svobodné vůle

a přirozené lidské touhy převzít kontrolu nad vlastním životem. Každý blahobyť se totiž omrzí, pokud je vykoupěn absolutní absencí svobody.

Ukolébavka je dílem z pera dvojice současných italských autorek, které tvoří pod pseudonymem Industria Indipendente. Tuto hru dokončily v roce 2016 v Paříži, kde byla také inscenována.

Český překlad bude k dispozici v listopadu 2019.

INDUSTRIA INDIPENDENTE

Pod tímto pseudonymem se skrývá dvojice autorek, jejichž pravá jména zní Erika Z. Galli (*1983) a Martina Ruggeri (*1986). Svou uměleckou spolupráci zahájily v roce 2005 a již od počátku experimentovaly s žánrem divadelní performance, který obohacovaly o prvky

hudby a videa. Nejprve se věnovaly především happeningům pod širým nebem, jejich činnost ale brzy vyústila ve vlastní dramatickou tvorbu. V roce 2011 debutovaly s divadelní hrou *Crepacuore (Žal)*, která obdržela několik cen na mezinárodních festivalech. Ve stejném roce autorky založily v Římě společnost Industria Indipendente (Nezávislý průmysl), pod jejímž názvem svá díla nyní tvoří a prezentují. Na svůj předešlý úspěch navázaly i dalšími tituly, z nichž můžeme jmenovat například oceňovanou hru *Supernova* nebo Iliadou inspirovaný text *Ho tanti affanni in petto (V hrudi mám mnohá trápení)*. V rámci projektu pořádaného Italským kulturním institutem v Paříži spatřila v roce 2016 světlo světa jejich hra *Lullaby (Ukolébavka)*, která byla v témže městě a ve francouzském jazyce také uvedena.

DO ZBRANĚ! (ALLARMI!)

Emanuele Aldrovandi

Itálie

Překlad: Ondřej Pazdírek

Žánr: činohra

Obsazení: 13 mužů, 2 ženy (lze nastudovat v 5 hercích)

Ve hře *Do zbraně!* sledujeme malou fašistickou teroristickou buňku. Má pouhé čtyři členy, jsou si však jisti, že zvítězí, zachrání svět a vstoupí do historie. Chtějí zničit starou demokratickou, tolerantní a multikulturní Evropu a na jejích troskách vybudovat novou: Evropu se zavřenými hranicemi a zákazem islámu, Evropu, v níž je choroba homosexuality vymýcena a vlaky jezdí vždycky včas. Jejich motivy jsou různé, od spasilského komplexu přes autentický idealismus a primitivní xenofobii až po dominantně-submisivní fantazie. Všichni však směřují k témuž cíli: živě přenášenému atentátu na prezidenta Evropské unie, k němuž dojde přímo při představení a který bude počátkem velké revoluce...

Aldrovandiho hra, v níž se prolínají iluzivní scény, pseudodokument a absurdní alegorie, klade provokativní otázky o podstatě současné společnosti.

Hra se dostala do finále literární ceny Giovannioho Testorihovo z roku 2015. Dosud byla hrána také ve španělštině, francouzštině, polštině a slovinštině.

Český překlad bude k dispozici v listopadu 2019.

EMANUELE ALDROVANDI (*1985)

Emanuele Aldrovandi je italský dramatik, překladatel, scénárista a režisér krátkých filmů. Pochází z města Reggio Emilia, po absolvování bakalářského studia filosofie a magisterského studia literatury vystudoval tvůrčí psaní na prestižní Škole dramatického umění Paola Grassiho v Miláně, kde nyní vyučuje.

Je autorem her *Generál (Il generale)*, 2010, oceněno cenou Tragos, 2010, *Prezident (Il presidente)*, 2011, *Šťěstí (Felicità)*, 2011, Pirandellova cena, 2012), *S nenávidíš to jde líp (Funziona meglio l'odio)*, 2012), *Homicide House* (2013, cena Riccione 2013), *Motýlci (Farfalle)*, 2013, cena Hystrio, 2015 a cena Maria Frattiho, 2016), *Promiňte, jestli jsme nezemřeli na moři (Scusate se non siamo morti in mare)*, 2015), *Do zbraně! (Allarmi!)*, 2015), *S rozhodčím žádné slitování (Nessuna pietà per l'arbitro)*, 2016), *Isabel Green* (2017), *Robert & Patty* (2017), *Vybuchující věci mi vždycky připomenou tvoji tvář (Assocerò sempre la tua faccia alle cose che esplodono)*, 2018) a *Nejtlustší žena na světě (La donna più grassa del mondo)*, 2018). Mimo vlastní tvorbu také překládá a adaptuje díla světových autorů. Od roku 2018 se věnuje rovněž tvorbě krátkých filmů. Kromě italštiny byly jeho hry hrány také v angličtině, francouzštině, katalánštině, španělštině, polštině a slovinštině.

BRATŘI (FRATELLI)

Pier Lorenzo Pisano

Itálie

Překlad: Monika Štefková

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži

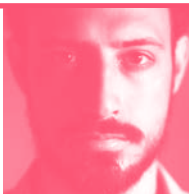

Drama pojednává o životě dvou bratrů, jejichž matka zemřela při autonehodě. Oba bratři nám prostřednictvím svých monologů, které mají většinou podobu volných toků asociací, nastiňují svůj dosavadní život a rodinné vztahy. Přestože se o smrti matky dozvídáme už na začátku, děj se k onomu (zdnalivě?) zásadnímu předělu v jejich životě bezděky vrací a dovoluje nám, abychom ho prožili s nimi. Ze hry, která v první řadě velmi přesvědčivě popisuje dynamičnost sourozeneckých vztahů, vyčnívá mimo jiné i existenční krize mladého člověka, jehož myšlenkové pochody se zmiňují mezi nostalgickými vzpomínkami na bezstarostné dětství a navenek nepatřičnými úvahami nad plynoucím časem a smrtí.

Český překlad bude k dispozici v listopadu 2019.

PIER LORENZO PISANO (*1991)

Neapolský filmový a divadelní režisér, dramatik a scénárista. V Benátkách vystudoval Ochranu kulturního dědictví, poté se nadchl pro herectví a vydal se na londýnskou Guildhall School of Music and Drama. Hraní se začal věnovat aktivně a působil také jako asistent režiséra (v divadle i filmu). Mimo jiné spolupracoval s Alessandrem Gassmannem na úspěšném dokumentárním filmu

Torn – Strappati. Později se rozhodl doplnit si vzdělání na vysoké škole Centro sperimentale di Roma, kde vystudoval filmovou režii. Jeho krátkometrážní film *Così in terra* (2018) se dostal do výběru 71. ročníku Filmového festivalu v Cannes. Současně se ale věnoval vlastní divadelní tvorbě a za své hry *Fratelli* a *Per il tuo bene* byl několikrát oceněn – Premio Hystrio (2016), Premio Riccione Pier Vittorio Tondelli (2017), Premio Solinas (2018). Jeho hra *Per il tuo bene* byla přeložena do francouzštiny.

NEWYORSKÝ MARATON (MARATONA DI NEW YORK)

Edoardo Erba

Itálie

Překlad: Marina Feltlová

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži (kolem třiceti let)

Dva přátelé, Mario a Steve, trénují na Newyorský maraton a při běhání si povídají, aby zapomněli na únavu a bolest. Se silícím vyčerpaním ale vylézájí na povrch znepokojující témata a souvislosti. Vedle běžného tlachání o zdraví, kráse a ženách si vybavují zvláštní vzpomínky z dětství, zjišťují, že jejich přátelství možná není tak pevné, jak se domnívali. Rytmus jejich řeči se mění s rytmem běhu, chvílemi hladce plyne, chvílemi je přerývaný, zkratkovitý, jindy zas urputný, drsný až agresivní. I odlišné povahy obou běžců se postupně zvyrazňují: Steve je tvrdý, odhodlaný, chce uspět, aby to „nandal“ celému světu, zatímco Mario pochybuje, nevěří si, nechápe, proč by si měl neustále něco dokazovat. Dokonce přestává poznávat okolní krajinu, která se mu jeví cizí a nepřátelská, nenachází v ní orientační body,

na které spoléhal. Co když je to všechno jenom zlý sen, který Maria provází na cestě k smrti, stejně jako jeho přítel spoluběžec?

Hra získala cenu Premio Candoni 1992, byla přeložena do sedmnácti jazyků a hrála se po celém světě.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

VÝPOMOC (DE HULP, 2011) ⚡😊@👤

Maria Goos

Nizozemsko

Překlad: Blanka Juranová

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži (blíže neurčeného věku, cca 35–50 let)

Arnold je bohatý bankéř, který měl donedávna vše – pevné zdraví, důležitou funkci a fungující rodinu. O všechno jmenované však nečekaně přišel, a to mu vůbec není příjemné. Do jeho života díky tomu zasáhl Lucas. Součástí jejich domácnosti byl sice už dlouho, ale Arnold se existenci pomocníka pocházejícího odkudsi z východní Evropy snažil ignorovat. Ve slabé chvíli Arnold Lucasovi dokonce přislíbí dar v podobě velké sumy peněz. Nazítří se mu to však rozleží v hlavě a začne rekonstruovat dění ode dne, kdy jejich vědomé soužití začalo, a pojme podezření, že Lucas vše od začátku pečlivě plánoval. Potvrdí se jeho podezření, nebo je Lucas skutečně jenom tolik oddaný a dohodovavý?

Konverzační komedie *Výpomoc* měla premiéru v listopadu 2011 v divadle Bellevuethater v Amsterdamu. Autorka Marie Goos je českým divákům již dobře známá díky kusům *Fuk!* a *Oponal!*. Ani této hře nechybí nic z toho, na co jsme od ní zvyklí – situační humor, retrospektiva, úsporné obsazení a s ním spojené převtělování herců do více postav.

Vzhledem k tomu, že je jedna z postav cizinec, je komika zčásti vystavěná na slovních hříčkách.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

ŠÍLENÁ KREV (VERRÜCKTES BLUT, 2010)

Jens Hillje, Nurkan Erpulat

Německo

Překlad: Markéta Polochová

Žánr: činohra

Obsazení: 3 ženy, 4 muži

Volně na motivy filmu Jean-Paula Lilienfelda *La Journée de la Jupe* (2008).

Dějiště: školní třída. Téma hodiny: Friedrich Schiller. Vysoce motivovaná pedagožka Sonia Kelich, svírající pod paží balík Schillerových her, se usilovně snaží svým studentům předat schillerovskou koncepci ideálního představení a probudit v nich zájem o klasicistní německé divadlo. Žáci Bastian, Hakim a Musa ale její výklad bojkotují a neustále vyrušují. Když v tom uprostřed jedné z roztržek vypadne z Musaovy tašky zbraň. Sonia Kelich zaváhá jen na okamžik, pak si bere zbraň a s hlavni namířenou na žáky je donutí zahrát Schillerova stěžejní dramatická díla *Loupežníky* a *Úklady a láska*.

Proměnou pedagožky v teroristku se začíná nejen divoký tanec žánrů od thrilleru, přes komedii až k melodramatu, ale také pikantní a provokativní dekonstrukce všech na první pohled zdánlivě jasných rolí a identit.

Verrücktes Blut byla nominovaná na Friedrich-Luft-Preis 2011, kterou od roku 1992 každoročně uděluje deník Berliner Morgenpost nejlepšímu berlínskému divadelnímu představení. Berlínská inscenace hry byla vybrána do soutěžního programu v rámci festivalu Mülheimer Theatertage 2011.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

YEN (2017)

Anna Jordan

Velká Británie

Překlad: Anna Kudrnová

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

Henchovi je šestnáct, Bobbie třináct a žijí ve Felthamu sami se svým psem Talibanem. Hrají na PlayStationu, streamují porno a sledují, jak čas běží. Občas přijede na návštěvu jejich máma Maggie, která má vždycky hluboko do kapsy a plno prázdných slibů. Pak se objeví Jenny. YEN se zabývá dětstvím žitým bez zábran a důsledkům takového vyrůstání. Hra byla v roce 2016 uvedena v londýnském Royal Court Theatre.

Text je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

CÍL ANEB MILION! (LE POINT DE MIRE, 1864)

Eugène Marin Labiche, Alfred Delacour

Francie

Překlad: Marek Stašek

Žánr: komedie

Obsazení: 9 mužů, 6 žen

Manželé Carbonelovi mají dvacetiletou dceru na vdávání, Bertu. Jednoho dne je navštíví jejich dávný známý, venkovský notář Duplan, a přinese jim vajíčka od svých slepic. Jeho návštěva není příliš vítaná, a jakmile se objeví dvojice pařížských přátel Péruginových, venkovského nemotoru vypo-klonkují. Péruginovi mají taktéž dceru na vdávání, Lucii. Notář Duplan se brzy vrátí pro košík, v němž přinesl vejce. Mimochodem utrousí, že jeho syn Maurice zdědil milion a rázem je všechno jinak. Toto sdělení okamžitě

odstartuje intriky a boj mezi oběma rodinami. Cílem se stává ženich. Do děje se připele zkrachovalý přítroublý hejsek Edgard, jenž by se rád ože- nil pro peníze. Ovšem nejdůležitější osoba, Maurice, si najednou nedo- vede vybrat nevěstu a zaslíbí se oběma rodinám. Zdá se, že rozmotat tuto zápletku je nad lidské síly.

V Labichově komedii, ovládající dokonale umění komické situace a divadelního gagu, najdeme dramatické principy, které později rozvine tzv. absurdní divadlo, zejména Eugène Ionesco.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

VĚČNÝ MÍR (LA PAZ PERPETUA, 2008)

Juan Mayorga

Španělsko

Překlad: Jiří Kasl

Žánr: činohra

Obsazení: 5 mužů

Na utajeném místě rotvajler, dobrman a německý ovčák soutěží o získání vytouženého bílého obojku a s ním zařazení do elitního protiteroristic- kého týmu („povolání s velkou budoucností“). V několika zkouškách, jež uchazeči podstupují, se odráží jedno z nejpálčivějších politických dilemat politického a společenského života dneška.

Hra měla premiéru v Teatro María Guerrero v Madridu 24. dubna 2008. Přeložena byla do angličtiny, bulharštiny, francouzštiny, italštiny, polštiny a řečtiny a uvedena na jevištích devíti zemí.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

SVATBA A TREST (MARIAGE ET CHATIMENT)

David Pharao

Francie

Překlad: Alexander Jerie

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži, 3 ženy

Eduard: Počkej, Mariano. Prosím tě, zůstaň tady. Přece jen jde o Fredovu svatbu. Že nejdeš na hostinu, budiž, ale pojd' aspoň na obřad do kostela.

Mariana: Ani náhodou. Nestojím o to, aby mi Fred, až jednoho krásného dne prokoukne, řekl: „Tys tam byla a nic jsi mi neřekla.“

Eduard: Co bys mu měla říct?

Mariana: Že tím, že si bere tu blbku, dělá obrovskou chybu.

Eduard: Přeháníš. Luisa zas až tak blbá není. (...) Je výborná televizní rosníčka. Velice oblíbená. A moc hezká.

Mariana: To, že je hezká, je jedna věc, ale...zeptal se jí ten tvůj kamarád Fred na zbytek?

Pharaova komedie *Svatba a trest* ukazuje, jak snadno se může život díky několika lžím proměnit v peklo. Hlavní postava hry, padesátník Eduard, uvízne v sítí zběsilých lží a nedorozumění, a to jen proto, aby nezklamal svého nejlepšího přítele...

Úspěšný architekt Eduard se chystá na svatbu svého nejlepšího přítele Freda, má být jeho svědkem a Fredovi na tom velmi záleží. Eduardova manželka Mariana se svatby odmítá zúčastnit, protože ženichovi neschvaluje výběr nevěsty, mladé a hezké, ale přihlouplé, televizní rosníčky Luisy, a tak raději odjede na víkend pryč. Než Eduard stihne odejít na svatbu, do bytu vtrhne jeho zoufalá stážistka Gabriela a nutí jej dodělat jeden velmi lukrativní projekt, který má uzávěrku už odpoledne. Schválení projektu

je pro ni životně důležité, protože potřebuje mít dostatek peněz na péči o dítě, které s Eduardem po jedné bláznivé noci (z níž si architekt nic nepamatuje), čeká. Eduard dokončení projektu přislíbí, zároveň ale nechce zklamat Freda, který na něj už čeká. Bohužel nic nedopadne tak, jak by si přál. Eduard na svatbu nedorazí a omluví se lží tak ohavnou, že už pro něj možná nebude záchrany. Na konci hry nezůstane kámen na kameni...

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

MONSTRA (MONSTRE(S))

Emmanuel Robert-Espalieu

Francie

Překlad: Jaromír Janeček

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 1 žena

Muž: A je zde také to centrum pro handicapované. To vám také bere hodně času, ne?

Předpokládám, že ti vám také neplatí, že?

Doktor: Nic neudělali, aby si svůj osud zasloužili. Bez něčí pomoci by nepřežili.

Muž: Přesně tak. Bez vás by nepřežili. Protože si to příroda nepřeje. Kdybychom se čistě a jednoduše zbavili těch, kteří k ničemu nejsou, jaká úleva by to pro nás všechny byla, nemyslíte?

Věčné téma. Dobro a zlo. Nachází se v každém z nás. Ve hře *Monstra* se setkává lékař (Dobro) a jeho pacient, despota a uzurpátor (Zlo). Sledujeme jejich dialog, jejich souboj.

Emmanuel Robert-Espalieu přináší nesmírně zajímavou, filozofickou hru pro 3 postavy.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

JEŠTĚ CHVÍLI (ENCORE UN INSTANT, 2018)

Fabrice Roger-Lacan

Francie

Překlad: Sarah Biderman

Žánr: komedie

Obsazení: 3 muži, 1 žena

V lásce se dějí zázraky, které nikdo nevyšvětlí.

Suzanne a Julien jsou do sebe i třicet let po svatbě stále bláznivě zamilovaní. Tvoří šťastný pár kompliců a soupeřniců. Suzanne je herečka, která je publikem nesmírně obdivovaná. Nicméně v případě jejího mladého podnikavce Simona může toto zbožňování hraničit až s fetišismem... Pro svůj návrat na scénu Suzanne váhá přijmout roli ve hře, která byla napsána přímo pro ni. Autorem hry je Max, který ji také velmi zbožňuje. Suzanne by totiž nejraději zůstala ještě chvíli se svým Julienem, kterého miluje a který miluje ji. S Julienem, který nadává a směje se, ale kterého nikdo nevidí ani neslyší. Kromě Suzanne...

Ještě chvíli je v Paříži jedna z nejuspěšnějších her roku. Jedná se o další divadelní hit z pera dramatika Fabrice Roger-Lacana. *Ještě chvíli* je hra vtipná, chytrá, láskyplná i dojemná a skýtá úžasný prostor krásné zralé herečce i jejím dvěma stěžejním partnerům.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

SLEČNA MOLIEROVÁ (MADEMOISELLE MOLIERE, 2018)

Gérard Savoisien

Francie

Překlad: Jaromír Janeček

Žánr: činohra

Obsazení: 1 muž, 1 žena

Co může být riskantnějšího než setkání Jeana-Baptisty Moliera s Madeleine Bégard? On je synem váženého měšťana, ona dcerou potulných komediantů. Přesto jejich vztah vydrží přes dvacet let posílen jejich společnou vášní, divadlem. Potrvá dlouho, než se z Jeana-Baptisty stane Moliere a než na sebe v roce 1661 upozorní dvůr svými „Protivy“. V témže roce se ve svých 39 letech rozhodne oženit s o dvacet let mladší dcerou Madeleine Bégard, Amandou. Jak Moliere své ženě oznámí, že od ní odchází s její vlastní dcerou? Jak to Madeleine Bégard přijme?

Slečna Moliarová je velice zajímavý text, který na sebe v roce 2018 strhl v Paříži pozornost. Představitelka Madeleine Bégard, francouzská herečka Anne Bouvier, získala za svou roli Moliera v kategorii nejlepší herečka v soukromém divadle (2019).

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

100 SONGŮ (100 SONGS, 2018) ⚡@

Roland Schimmelpfennig

Německo

Překlad: Jana Slouková

Žánr: činohra

Obsazení: variabilní

Skupina mužů, žen a dětí. Strkanice, nádraží, hektické ráno. 8:45. Plánovaný odjezd vlaku za dvě minuty! Hlavně nic nepropásť! Rychle se nacpat do dveří a urvat do nejlepšího místa! Každý z cestujících je jiný a přitom jsou všichni stejní. Každý si cestuje se svým příběhem. Každý si cestuje za svým snem. Každý si cestuje se svou starostí. Každému jede v hlavě právě ta jeho písnička. A všichni ten bzukot pozorují z okna jeden muž, zalévající květiny, a přes výlohu taky servírka Sally, která si toho rána spolu s rádiem brouká svoji nejoblíbenější písničku – Bette Davies Eyes. Jenže pak se svět zastaví. Je 8:55 a Sally vypadne šálek s kávou z ruky. Vlak totiž přímo před jejíma očima exploduje.

Jak popsat nepopsatelné? Autor nás ve svém typicky poetickém textu provází minutu po minutě příběhem zpátky a odkrývá myšlenky, touhy, vášně a sny všech nicnetušících těch, jejichž životy budou jednou provždy spojeny katastrofou. *100 Songů* ale není rekviem. Je to oslava života tváří v tvář neodvratnému konci.

Roland Schimmelpfennig zůstal i v tomto díle, které vytvořil pro švédské divadlo v Örebro a jehož německá premiéra se uskutečnila v červnu 2019 ve Stuttgartu, věrný své typické poetice – postdramatické výstavbě textu, refrénovitosti, variabilnímu obsazení postav a poetice křehkosti a prchavé jedinečnosti okamžiku.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

TUHLE NOC BUDE VŠECHNO JINAK (DIESE NACHT WIRD ALLES ANDERS – DISCOTECA PARAISO, 2015) ⚡@

Roland Schimmelpfennig

Německo

Překlad: Jana Slouková

Žánr: činohra

Obsazení: variabilní

Noc je ještě mladá a dveře do ráje dokořán. Hlídá je ale černý pes a ten jen tak někoho dovnitř nepustí. A tam, kam všichni tolik chtějí, to zatím duní, pulzuje, tepe a buší. Drinky, beaty, stroboskopy. A davy, davy lidí. Mezi nimi pět barmanů, pár místňáků, tři nádherné sestřenice jednoho barmana, a pak cizinci ze všech koutů světa, dva Italové, tři Bulhaři, jeden Rus, jedna žena z východu, dřevorubec neznámého původu, třicet Španělů, čtyřadvacet Francouzů a navrch jeden Francouz, co se ztratil a zase našel. Spočítal to Černý pes správně? Globalizace dorazila do ráje. Selfička, kočička, chůviče, touhy, depky, pláče. Lovci, loseři, sny, samoty a sblížení. A zadní východ mezi krysy a popelnicí. Ta diskotéka by mohla být na Kubě. Nebo na Mallorce. Nebo v Berlíně. Nebo v Paříži. Nebo mezi nebem a zemí. A láká každého. Protože tuhle noc bude všechno jinak.

Roland Schimmelpfennig se svou typickou poetikou rozehrává příběhy návštěvníků jednoho mystického a přitom tolik známého prostoru, mapuje jejich touhy a sny, potřebu blízkosti, jejich suverenitu i strach, stejně jako hektiku i bezbrannost současného světa. Opět mistrně pracuje s rytmem, strukturou textu, refrény a variabilním obsazením postav. Výsledkem je tepající nervní tvar přímého přenosu z jedné diskotéky v Ráji.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

OSM EUR NA HODINU (HUIT EUROS DE L'HEURE, 2018)

Sébastien Thiéry

Francie

Překlad: Sarah Biderman

Žánr: komedie

Obsazení: 3 muži, 1 žena

Jacques a Laurence, bohatý buržoazní pár středního věku, zaměstnává na černo podivnou paní na úklid. Rosa je hotová nešťastnice: Nejenže se nechá vykořisťovat svými „zaměstnavateli“ a stará se o svého přítele, který se od ní nechá živit, ale každý den se jí přihodí nějaký malér. Jednou ztratí telefon, podruhé si zablokuje krk, třetí den krvácí z nosu... Řízením osudu se ta směla přenesla na Jacquesa Laurence, kteří se rozhodnou udělat cokoli, aby Rosu a především sebe zachránili od podivného prokletí. Nutno zmínit, že Rosa je ve skutečnosti muž – transvestita (ve hře Mexičan, ale záleží na pojetí konkrétního režiséra). Proč vlastně pomáháme druhým, pakliže nejde o náš vlastní prospěch?

Osm euro na hodinu je zběsilá komedie o sobectví, štědrosti a mnohém dalším.

Text v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

KRÁLOVSTVÍ BOŽÍ NA ZEMI (1967)

Tennessee Williams

USA

Překlad: Ota Ornest

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 1 žena

Království boží na zemi je ironickým názvem pro typické drama Tennesseeho Williamse. Setkáváme se v něm s dvěma nevlastními bratry: Kuřetem a Lotem a Lotovou novomanželkou Myrtle. Zásadní nepřítomnou postavou je zároveň Lottova matka Lotte, na kterou je Lot i po její smrti absolutně fixovaný. Dvojice přijíždí do domu, kde každou chvíli hrozí zatopení kvůli povodním. Zatímco Kuře již takovou povodeň přežil, Myrtle vůbec nemá tušení, do jaké situace se dostala. Postupně zjišťujeme, že Lot ve skutečnosti umírá a snažíme se společně s Myrtle odhalit, kdo má ve skutečnosti vlastnické právo k tomuto domu. Zároveň s tím se ukazují osudy postav, které jsou postižené křehkou psychikou nebo naopak zatvrzelé kvůli společenské šikaně.

Text je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

LÉTO A DÝM (1948)

Tennessee Williams

USA

Překlad: Hana Budínová

Žánr: činohra

Obsazení: 8 mužů, 6 žen, 2 děti

Jedna z méně známých her velikána amerického dramatu Tennessee Williamse vznikla okolo roku 1950. Setkáváme se v něm s nesourodou dvojicí Almou a Johnem. Již od dětství sledujeme jejich vzájemný vztah, který je prosycen nesourodostí a zároveň potlačenou přitažlivostí. Alma je velmi slušná dívka z rodiny pastora. John je proklínaným synem místního opěvovaného lékaře. Hra by se dle slov autora měla odehrávat na symbolické zjednodušené scéně, která ukazuje nejprve rozlehlou letní a poté zimní oblohu. Jak postupují životem, sledujeme změny v jejich vzájemných přitažlivostech a v neustále nenaplněné lásce. Williams neukazuje jednoho z nich jako lepšího než toho druhého, ale tuto dynamiku neustále převrací. Hra kromě vztahu dvou lidí se zcela odlišným naladěním zkoumá i různé sociální statuty a jejich vlivy na život lidí.

Text je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

NABÍZÍME

NEPŘELOŽENÉ zahraniční hry

ATLAS (2018)

Thomas Köck

Německo

Žánr: činohra

Obsazení: variabilní

Dítě, které se nemělo narodit, hledá ve vlasti svých rodičů babičku. A dva mladí lidé hledají lepší život, který jim ale historie nedovolí prožít.

Muž a žena z Vietnamu. 80. léta v NDR. On je tlumočnick, ona pomocná síla ze spřátelené země. Poznali se na ženině lékařské prohlídce, při které muž tlumočil. Muž a žena se nakonec stanou párem a žena otěhotní. Těhotná pomocná pracovnice v NDR ale oficiálně nesmí zůstat. Musí se vrátit zpátky do Vietnamu nebo se dítě nesmí narodit. Dítě ale na svět přijde... A po letech se rozhodne hledat své kořeny.

Hra Thomase Köcka je historickým atlasem, který prochází vietnamskou migrační historií, přes pád socialistické NDR až k přetechnizovanému dnešku. Jednotliví členové rodiny se nachází v jakémsi vlastním nadčasovém limbu, ve kterém se setkávají a ze kterého vstupují do minulosti, přítomnosti i budoucnosti. Otázky, které si hra klade, jsou ale vysoce aktuální: Kdo přichází? Kolik stojí život? Kdo jsme my, a kdo jsou ti ostatní?

32 DIVADELNÍ ODDĚLENÍ – Nepřeložené zahraniční hry

Hra získala celou řadu ocenění:

Pozvání na festival Mülheimer Theatertagen – Stücke 2019

Mülheimer Dramatikerpreis 2019

Cena publika festivalu Mülheimer Theatertagen – Stücke 2019

Pozvání na Autorentheatertagen 2019

Premiéra *atlasu* se uskutečnila v Schauspiel Leipzig 27. 1. 2019.

Text originálu v elektronické podobě je k dispozici v DILIA.

MONSTER (2007)

Duncan Macmillan

Velká Británie

Žánr: činohra

Obsazení: 2 muži, 2 ženy

„*Nemá ani trochu empatie. Kdybyste se uprostřed rozhovoru začali dusit, napadlo by ho jenom: „No, konverzace skočila.“*“

Nejspíš by tam jen tak seděl a dojídal to, čím jste se udusili.“ Nezkušený učitel dostane pod dohled narušeného a násilného čtrnáctiletého kluka. Jenom na něm závisí, jestli ho natrvalo vyloučí ze školy a pošlou do pas-táku nebo ne. Sami dva ve třídě a mezi nimi intenzivní souboj slov a vůle. Jenže co je vůbec možné udělat s dítětem, na kterém nikomu nezáleží a které se ničeho nebojí? A dokáže člověk vůbec vycítit hranici, za kterou musí chránit především svoje vlastní bezpečí? Za hru *Monster* byl Duncan MacMillan oceněn porotou *Bruntwood Awards* v Royal Exchange Theatre v Manchesteru, kde se záhy stal i dvorním autorem.

Text originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

BENCH (2018)

Keir McAllister

Škotsko

Žánr: komedie

Obsazení: 2 muži

Joe má krizi. Alespoň na pět minut denně si chce od všeho odpočinout a pocítit klid a mír. Na jedné konkrétní lavičce. Možná kvůli tomu posune květiny, které na ni někdo náhodou položil. Sandy truchlí nad ztrátou své Maggie. Tato lavička je jejím památníkem, vzpomínkou na její život. A květiny přinesl jako úctu její památce.

Jak se vzájemně snaží přesvědčit o tom, kdo má na lavičku vlastně právo, rozjždí konverzaci plnou pasivní agrese. Vzniká konflikt, který možná přinese odpověď na otázku: je tato lavička skutečně lavičkou? Role oběti a viníka se několikrát otočí, jak sledujeme odkrývat pravdu o osudech a osobnostech dvou protagonistů. Komedie o tom, jak těžké je najít své místo v dnešním světě, o osamělosti a obavách z cizího a neznámého. Hra skýtá rovnocennou příležitost pro dva herce.

Text originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

BRILLIANT ADVENTURES (2013)

Alistair McDowall

Velká Británie

Žánr: činohra

Obsazení: 5 mužů

Dva bratři Luke a Rob by ani nemohli být rozdílnější. Zatímco mladší Luke se v nervozitě zajíká a schovává se doma ve své improvizované laboratoři, Rob zve k Lukeovi domů podivné existence a živí se prodejem drog. Přesto se určitým způsobem mají rádi a dokážou spolu koexistovat, nejspíš

protože jsou na všechno sami. Jejich život, už tak dost plný nepochopení a tíživého osudu, se ale změní ve chvíli, kdy Luke vynalezne stroj času a Rob se seznámí s bohatým sebevědomým mužem, který mluví o lepších příležitostech, lepším životě a především o koupi stroje času.

Text originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

X (2016)

Alistair McDowall

Velká Británie

Žánr: činohra

Obsazení: 3 muži, 2 ženy

Posílají sem nové, nekvalifikované a staré. A většina britského Marsu je plná blondých Američanů. Jako kdyby se tu snažili vyvinout superrasu.

Bilióny kilometrů od domova. Osamělá výzkumná stanice na Plutu ztratila kontakt s beztak zničenou Zemí. Neschopní opustit stanici nebo přivolat pomoc čtyři jedinci sedí a čekají. Čekají. Čekají dost dlouho na to, aby se začali užírat. Aby se čas začal rozkládat a oni ztratili ponětí o skutečnosti, nacházeli podivná znamení. Začali vidět věci z jejich temnější stránky.

Text originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

THE TELL-TALE HEART (2018) ⚡ @ 👤

Edgar Allan Poe, Anthony Neilson

Velká Británie

Žánr: činohra

Obsazení: variabilní

Mladá autorka si pronajme podkrovní byt v Brightonu a doufá, že se jí zde podaří napsat novou hru a zlomit tak svůj autorský blok. Ten se objevil hned po jejím veledůspěšném debutu. Mezitím si pozvolna utváří přátelský

vztah s domovnicí, osamělou mladou ženou s postižením záhadného původu. Čím je tlak na autorku větší, tím více jí domovnice dusí svou neutrálnou přítomností. Původní hororovou povídku E.A.Poea zdramatizoval pro londýnské Národní divadlo Anthony Neilson do neobyčejně sugestivní surreálné hry, která zaznamenala značný úspěch.

Text originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

THE SWEET SCIENCE OF BRUISING (2018) @

Joy Wilkinson

Velká Británie

Žánr: činohra

Obsazení: 4 muži, 6 žen

Londýn, 1869. Čtyři velmi odlišné viktoriánské ženy jsou přitahovány temným podsvětím ženského boxu (nejen) kvůli ekcentrickému profesoru Sharpovi. V životě kontrolovaném muži a omezeném korzety naleznou nečekanou svobodu v boxérském ringu. Osudy hlavních hrdinek se střetávají ve velkých salóncích, před zuřivým publikem i v hlučných hospodách na Southwarku. Bojují spolu proti nerovnosti, zároveň ale zápasí mezi sebou, protože jen jedna z nich se může stát světovou šampionkou v boxu. *The Sweet Science of Bruising* je novou hrou Joy Wilkinson založenou na historické rešerši ženského boxu v 19. století. Nabízí několik rovnocenných hereckých příležitostí pro dámské představitelky.

Text originálu je v elektronické podobě k dispozici v DILIA.

HUDEBNÍ ODDĚLENÍ

Premiéry a užití děl

11. 4. 2019
Národní divadlo
moravskoslezské Ostrava
Bohuslav Martinů:
JULIETTA ANEB SNÁŘ
opera

27. 4. 2019
Městské divadlo Brno
Maury Yeston:
NINE
muzikál

3. 5. 2019
Jihočeské divadlo České
Budějovice
Petr Iljič Čajkovskij:
ŠÍPKOVÁ RŮŽENKA
balet

5. 5. 2019
Divadlo F.X. Šaldy Liberec
Mezinárodní festival
Pardubické hudební jaro
Jules Massenet:
THAÏS
opera

11. 5. 2019
Národní divadlo Brno
Maurice Ravel, Arvo Pärt,
Johan Inger:
WALKING MAD
baletní představení

12. 5. 2019
Národní divadlo
moravskoslezské Ostrava
Stephen Dolginoff:
VZRUŠ MĚ! (THRILL ME)

muzikál
16. 5. 2019
Národní divadlo
Sergej Prokofjev:
**LÁSKA KE TŘEM
POMERANČŮM**
opera

31. 5. 2019
Divadlo F. X. Šaldy Liberec
Burton Lane:
**DIVOTVORNÝ HRNEC
(FINIAN'S RAINBOW)**
muzikál

5. 6. 2019
Jihočeské divadlo České
Budějovice
Burton Lane:
**DIVOTVORNÝ HRNEC
(FINIAN'S RAINBOW)**
muzikál

8. 6. 2019
Divadlo J. K. Tyla Plzeň
Antonín Dvořák:
ŠELMA SEDLÁK
opera

14. 6. 2019
Národní divadlo Brno
Bohuslav Martinů:
**TŘI FRANMENTY
Z JULIETTE**
opera

15. 6. 2019
Národní divadlo Brno
Národní festival Smetanova
Litomyšl
Jiří Teml:
KOCOUR V BOTÁCH
opera

16. 6. 2019
Slezské divadlo Opava
Carl Maria von Weber:
**ČAROSTŘELEK
(DER FREISCHÜTZ)**
opera

Informujeme

JULIETTA ANEB SNĚŽ

Bohuslav Martinů

Lyrická opera *Julietta aneb Sněž* byla poprvé ve své historii uvedena v Národním divadle moravskoslezském Ostrava. Divadlo premiérou uctilo letošní kulaté výročí úmrtí skladatele Bohuslava Martinů a zároveň výročí jeho narození v roce 2020. Bohuslav Martinů operu dokončil pro pražské Národní divadlo v roce 1937, premiéru měla ve stejném roce. Hudebního nastudování se tehdy ujal legendární dirigent Václav Talich v režii Jindřicha Honzla. Libreto vychází ze známé a často uváděné divadelní hry Georgese Neveuxe *Juliette ou La clé des songs*. Dramatik dal přitom přednost právě nabídce Bohuslava Martinů před zhudebněním jeho úspěšné hry Kurtem Weillem. Premiéra v NDM se konala 11. dubna v hudebním nastudování Jakuba Kleckera a režijně inscenaci připravilo duo SKUTR.

NINE

Maury Yeston

Jako svou poslední premiéru v sezoně 2018/2019 nachystalo Městské divadlo Brno muzikál *Nine*. Muzikál měl premiéru na Broadwayi v roce 1982, bylo odehráno přes sedm stovek repríz a získal pět cen Tony včetně té pro nejlepší muzikál. Hlavním hrdinou je italský režisér jménem Guido Contini, který se ve svých čtyřiceti letech ocitá uprostřed hluboké osobní i pracovní skepse. Má dokončit film a neví jak na to, rozpadá se mu vztah s manželkou i milenkou. Guidův profesionální a osobní život se prolínají, když se snaží zachránit jak svoji kariéru, tak své manželství. Na scéně se zhmotňují všechny ženy, které komplikují režiséřův život, stírá se rozdíl mezi představami, vzpomínkami a realitou, ve které se potácí zmatená režiséřova mysl. Hudbu k muzikálu napsal americký skladatel a muzikolog Maury Yeston. Premiéra proběhla 27. dubna.

LÁSKA KE TŘEM POMERANČŮM (L'AMOUR DES TROIS ORANGES)

Sergej Prokofjev

Láska ke třem pomerančům patří k nejslavnějším a nejuspěšnějším dílům Sergeje Prokofjeva. Tuto surrealistickou pohádku pro dospělé napsal skladatel krátce po své emigraci z bolševického Ruska do USA jako svého druhu velmi kosmopolitní dílo – podle italské předlohy v ruské úpravě na francouzský text pro americké publikum. Autorem původní pohádky ve stylu commedia dell'arte je italský dramatik, satirik a mystifikátor hrabě Carlo Gozzi. Dadaismus příběhu oslovil v roce 1914 jednoho z tvůrců ruské avantgardy Vsevoloda Mejercholda natolik, že po něm pojmenoval svůj časopis a v prvním čísle uveřejnil adaptaci Gozziho díla. Tu měl s sebou náhodou Prokofjev v USA, a protože pro americké publikum nepřicházela opera s ruským textem v úvahu, zvolil francouzštinu, kterou na rozdíl od angličtiny ovládal. Pomeranče pojal jako totální burlesku, která si dělá legraci ze všeho proctěného a vážně míněného. Opera je naplněna žertem, ironií, satirou i hlubším významem, ryzím a věčným potěšením ze hry lidské obrazotvornosti a z hledání smyslu v nesmyslu. V Praze se hrála pouze v roce 1963. Národní divadlo uvedlo operu v novodobé premiéře 16. května, sto let od jejího zkomponování. Hudebního nastudování se ujal britský dirigent Christopher Ward a režie Radim Vizváry.

VZRUŠ MĚ! (THRILL ME)

Stephen Dolginoff

Komorní muzikál amerického skladatele, dramatika a libretisty Stephena Dolginoffa s názvem *Vzruš mě!* (Thrill Me) a podtitulem Případ Leopolda a Loea uvedlo Národní divadlo moravskoslezské v premiéře 12. května. Muzikál je nejslavnějším dílem svého autora, na off-Broadwayi byl uveden poprvé v roce 2005 a od té doby se dočkal více než sto padesáti produkcí po

celém světě. Je založen na skutečné události z Chicaga roku 1924, kdy dva studenti, devatenáctiletý Nathan Leopold a osmnáctiletý Richard Loeb, spáchali zločin, o němž se psalo jako o zločinu století – chladnokrevnou vraždu. Následoval jeden z nejvíce medializovaných soudních procesů historie. Oba pachatelé vybočovali nejen věkem, ale i zdánlivou absencí motivu. Režisérem představení je Juraj Čiernik.

DIVOTVORNÝ HRNEC (FINIAN'S RAINBOW)

Burton Lane

Liberecké divadlo F. X. Šaldy poprvé uvedlo muzikál *Divotvorný hrnec*. Původní americký muzikál *Finianova duha*, který měl na Broadwayi premiéru v roce 1947, přeložili a s českými reáliemi přepracovali Jiří Voskovec a Jan Werich. Pod názvem *Divotvorný hrnec* ho uvedli v roce 1948. V původní verzi irského přistěhovalce Finiana McLoneergana přivádí do Ameriky sen o snadném nabytí pohádkového bohatství. Voskovec s Werichem změnili Finiana a jeho dceru Sharon v české emigranty Josefa Maršálka a jeho dceru Káču. Z lesního skřítků Oga, jemuž Finian odcizil kouzelný hrnec, se stal Werichův vodník Čochtan. Premiéra se konala 31. května v hudebním nastudování Dalibora Tuže v režii Oldřicha Kříže.

ŠELMA SEDLÁK

Antonín Dvořák

Soubor opery Divadla J. K. Tyla uvedl znovu po 65 letech komickou dvouaktovou operu *Šelma sedlák*. Libreto českého spisovatele Josefa Otakara Veselého nezapře inspiraci tehdy úspěšnými díly, jako byla Smetanova *Prodaná nevěsta*, Blodkova *V studni* či Mozartova *Figarova svatba*. Děj nás zavede na Domažlicko, kde bohatý sedlák zaslíbí svou pohlednou dceru Bětušku milující chudého Jeníka bohatému ženichovi. Rozehrává se příběh, ve kterém téměř každý připravuje nějakou lest

a zároveň se stává obětí. Šelma sedlák se stane obětí vlastního chytračení. Premiéra v hudebním nastudování Jiřího Štrunce a režiséra Zbyňka Brabce proběhla 8. června.

LE FESTE D'APOLLO

Christoph Willibald Gluck

Christoph Willibald Gluck zaranžoval nebo nově složil tři jednoaktové opery pro slavnosti a svatbu rakouské arcivévodkyně Marie Amalie s Ferdinandem Parmským konané dne 24. srpna 1769 v Parmě. Pod společným názvem *Le feste d'Apollo* byly dvě z nich *L'atto d'Orfeo* a *Bauci e Filemone* uvedeny poprvé za užití edice Gluck Complete Works v Londýnské Queen Elizabeth Hall. Koncertní provedení bylo uvedeno ve dnech 29. a 31. května Classical Opera pod taktovkou Iana Pagee v režii Nicka Winstona.

Mezinárodní Handelův festival v Göttingenu byl letos zahájen 17. května v divadle Deutsches Theater Göttingen provedením první Handelovy opery, kterou napsal pro Itálii, kde byla také poprvé provedena, drama per musica *Rodrigo*, která měla premiéru na podzim roku 1707 ve Florencii. Hudebního nastudování se ujal Festspiel Orchester Göttingen pod taktovkou šéfdirigenta Laurence Cummिंगse v režii Waltera Sutcliffea. Festival pokračoval 31. května a 1. června provedením Semperoper *Giulio Cesare in Egitto* a *Il pastor fido*. Při všech představeních Handelových děl bylo poprvé užito hudebního materiálu Halle Handel Edition.

GÖTTERDAMMERUNG (REDUKOVANÁ VERZE)

Richard Wagner

V divadle Mainfranken Theatre Würzburg byla provedena 26. května světová premiéra nově zredukované opery *Götterdämmerung* Richarda Wagnera. Wagnerovy opery jsou nevhodnější pro větší operní domy schopné pojmut velké orchestry, které obsáhnou bohatou Wagnerovu instrumentaci. Díky této nové zredukované verzi, kterou zaranžoval a zrealizoval Eberhard Kloke, se toto dílo může hrát i v menších divadelních domech. Tato verze byla uspořádána tak, aby se neztratil žádný nezaměnitelný zvuk z plné orchestrace, kterou Wagner vytvořil.

LITERÁRNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

VYKOPNOUT OK_O

Padesát let po smrti Josefa Váchala (1884–1969) vychází první překlad jeho *Krvavého románu* do němčiny, kde je vůbec poprvé opatřen komentářem.

ONDŘEJ CIKÁN

Když jsem se v roce 2013 pustil do německého překladu Váchalova *Krvavého románu* (1924), tak jsem si sice uvědomoval, že to bude oříšek, ale netušil jsem, kolik pevně klenutých vrstev bude mít jeho skořápka. Naletěl jsem dodnes rozšířenému mínění, jež mystifikačně šířil i sám Váchal, že *Krvavý román* byl napsán víceméně bez plánu a že hojně sazečské a pravopisné „chyby“ vycházejí ze sazby bez rukopisu. Těšil jsem se, že napodobím tato specifika a archaizující styl, protože podobných efektů s radostí užívám i ve své vlastní literární tvorbě v němčině. Dalších vrstev jsem se nijak nebál. Věděl jsem, že Váchal do knihy schoval narážky na své kamarády, ale říkal jsem si, že budou určitě dohledatelné, když se studii *Krvavého románu* zasvětila už v sedmdesátých letech Protialkoholní společnost doktora Řimsy.

Přeskočil jsem autorovu předmluvu a pustil se po hlavě do práce. Po několika měsících, když jsem měl nanečisto přeložených asi sto stran, propadl jsem zoufalství, protože jsem viděl, jak se v textu ztrácím. Začalo se

rysovat Váchalovo nepřehledně husté pletivo narážek a asociací, a mně bylo jasné, že ty nitky musím nejprve rozplést a pochopit, než je v překladu znovu propletu dohromady. Je nabitelní, že překladatel musí rozumět tomu, co překládá, jinak přeloží něco, co autor nenapsal.

Jelikož na mé nabídky překladu *Krvavého románu* stejně žádné nakladatelství smysluplně nereagovalo, nechal jsem překládání být a pořídil si dostupnou literaturu. Se zděšením jsem zjistil, že ke *Krvavému románu* dosud neexistoval žádný komentář a že autorům běžných pojednání stačilo zmínit několik (a většinou týchž) poznatků, jako že L. je Litomyšl a Římsa je Šimsa. Ale co je N. a R., kdo je ten blázen se spocenýma rukama atd.? Očekával jsem, že se snad někdo ujal alespoň vazeb *Krvavého románu* k původním krváčkům 19. století. Místo toho velká část literatury převzala starou propagandu proti krváčkům a hovořila o Váchalově „brutalizaci literatury“ a o „pokleslých žánrech“, pro které je prý „i mluvnice nedosažitelnou vědou“. Přitom nejproduktivnější český překladatel a autor krváček, Váchalem milovaný Václav Bambas, byl zároveň filolog a v mluvnici se vyznal.

Naštěstí vyšla roku 2014 velká monografie Marie Rakušanové o Váchalových knižních dílech *Napsal, vyryl, vytiskl a svázal*, a ta mi pomohla se zorientovat. Pořídil jsem si různé biografie, Váchalovy deníky a vzpomínky za účelem rozkrytí autobiografických narážek; dále různé německé a české bibliografie krváček pro identifikaci Váchalových zdrojů, protože bylo nutné uvést v překladu tituly Váchalova seznamu krváček v korektních, většinou původně německých názvech; pak kontaktní slovníky (tedy slovníky totožných slov v češtině a němčině) a slovníky vídeňského nářečí, které skýtá množství bohemismů, protože jsem se rozhodl převést Váchalovy germanismy na bohemismy, abych zachoval pocit c.k. vícejazyčnosti. Nutné bylo i letmé studium okultních věd pro pochopení mystické vrstvy *Krvavého románu*.

Teprve pak jsem překládal pomalinku dál. Bylo to horší než překládání Máchy nebo Krchovského. Zaprvé bylo zapotřebí zkontrolovat u každé maličkosti, jestli se nejedná o narážku nebo vtíp, a pak vymyslet, jak by to mohlo fungovat v němčině. Zadruhé se musely samozřejmě

najít dobové překlady reálií, jako je dejme tomu „kolo komisního tabáku“. Zatřetí vytváří Váchal souvislosti mezi kapitolami mj. opakováním určitých signálních výrazů, často v různých kontextech, což je téměř antická nebo středověká technika, kterou je nutné v překladu zachovat. A nakonec je *Krvavý román* podoben poezii v tom smyslu, že se v překladu sice nemusí dodržovat verš, ale sazba. Ta je u Váchala významotvorná, a to v daleko vyšší míře, než se na první pohled zdá.

Když Váchal rozdělí slovo „mrt-volové“ uvedeným způsobem a pak to později ocituje, tak to musí být v překladu nutně napodobeno (strana, odstavec: 224,8 a 250,1). Jinde je řeč o puntíčcích francouzské nemoci a každý řádek odstavce končí ilustrativně literou „o“ (117,8, srov. 30.1 napodobující ženský klín a např. 84,3). V odstavci popisujícím štětko psů je každé slovo dělené, takže pomlčky ilustrují štětkání (221,2 a srov. 215,4, kde dělení zvyšuje tempo). Pravidelně se vyskytují hříčky s prostrkáním v souvislosti se slovem „oko“: když je vykopnuté, tak sází Váchal „ok o“, jinde je očima házeno „po šlechtic o vi“, přičemž se litery „o“ na konci odstavce opět výrazně opakují (225,7 a 273,4 a srov. např. 290,10. Srov. alternativní „o“ ve slově „komín“ v 297,3 a odsazení v tvaru otvoru komínu v 75,10–15. Tyto hříčky s „okem“ mají dlouhou historii: ve staroslověnských rukopisech se písmeno „o“ často vykreslovalo do podoby oka). Když chybí interpunkce, tak většinou z významotvorných důvodů: „vdovec“ nemá tečku (68,2). Když se Marie probouzí z mdlob, je tečka nad úrovní řádky (133,7). Když Kurt a jeho přátelé prohledali „celou jeskni“, tak je zjevné, že kus vynechali (131,1). Jinde Váchal zas řádky promáčknu a narušil tak jejich linii. To může ilustrovat rozrušení, šilhání nebo prohlubeň v krajině (116,10–12; 236,16; 276,1). Když mistr nadává Pasekovi, že mu zničil kariéru, tak jeden řádek končí a začíná slabikou „ty“, takže se vyjeví výhružné „tytyty!“ (292,2). Jinde se na dvou stranách po sobě vloučila poslední slova předchozí strany do prvního řádku strany následující, zcela v rozporu se zásadami hezké sazby. Na první řádek strany 201 „lidský život.“ tak navazuje první řádek strany 202 „Velká opera.“ (srov. 226,1 a 291,1). Atd. atp.

Než Váchal *Krvavý román* „bez rukopisu“ vysázal, věnoval se několik měsíců jeho přípravě, což vyplývá z jeho deníků. Co jiného se dalo čekat? Váchal byl perfekcionista. Porovnáme-li *Krvavý román* s jinými jeho tisky, bezesporu shledáme, že pracuje s ošividnou důkladností, kterou lze předpokládat i pro jeho krvák. Když napsal Vilém Štech v příručce *Moderní český dřevoryt* (1933), že Váchal dělá „primitivní“ barevné grafiky, takže se mu překrývají barvy, neodpověděl mu dnes slavný vynálezce technik a nástrojů dřevorytu, který si mimo to osvojil postupy středověku, baroka a vyvinuté rakouské grafické tvorby 19. století, tak, jak by to udělal každý druhý uražený umělec. Nenapsal článek do časopisu, aby oslovil co nejvíce lidí, ale vydal svou nejdražší knihu *Receptář barevného dřevorytu* ve čtrnácti výtiscích, z nichž prodal jen jeden o tři roky později Ministerstvu kultury. Text je v této knize z velké části takřka zašifrován tím, že se hlavní informace nacházejí na lichých stranách a dodatky na sudých, aniž by to bylo od začátku ujasněno. Váchal čtenáře přímo nutí, aby se jeho texty zabýval důkladně, a brzdí tok četby nejružnějšími překážkami.

K těmto překážkám patří v *Krvavém románu* jak ony sazečské „chyby“, tak i literární, historické a autobiografické narážky. Když si důkladný čtenář po čase všimne, že tři z desíti zvláštností jsou zřejmě významotvorné, začne hledat význam i v těch ostatních. Než se ovšem dobere autorova skutečného záměru, naskočí mu desítky jiných asociací. Podívejme se např. na jméno Pedro de Rudibanera. Postava tohoto barcelonského knížete je vystavěna po vzoru hraběte v prvních kapitolách románu *Vlasta, sirotek z Červeného hrádku*. Jeho jméno je však zkomoleninou jména Pedro de Ribadaneira, což byl biograf zakladatele Jezuitského řádu Ignáce z Loyoly. Než jsem se této dvojí narážky dobádal, přemýšlel jsem, zda by to jméno nemohlo být odvozeno od slova „rudý“, od jména „Rudolf“ nebo „Rudi“, od španělského slova „bañera“ („vana“) apod. Váchal tedy pracuje jako kříženec surrealisty (vytvářejícího sledy volných asociací), antického či středověkého autora (jehož ideálem je vytvářet asociace učenými narážkami na literární a historické prameny) a láskyplného parodisty (jenž s úctou zesiluje prvky parodovaného žánru).

Ani kompozice dějových linek románu není náhodná či pouze asociativní: všechny se nakonec propojí a hrdinové se vyjeví co dřívější inkarnace Váchala, tedy Paseky/Fragonarda/Mistra, což odpovídá výroku z prospektu, že v *Krvavém románu* „přichází k platnosti Einsteinova teorie“, dle níž lze nahlížet na všechny děje zároveň (215). A kde autor tyto děje naleznе? V astrální sféře, jež vede do světa mrtvých a kde panuje ďábel, jemuž slouží různá strašidylka. Do této nebezpečné sféry, slučující všechny časy a prostory, se musí umělec vydat, ale neobejde se bez tréninku, jímž dosáhne potřebných znalostí „magie“: obraznosti a schopnosti slučování časů, prostorů a motivů. Náhodná genialita neexistuje. Umělec si své magické schopnosti musí nadřít a pak s úctou čerpat z jakéhosi (ново)platonického světa idejí. Pro muzistu, jako jsem já, to je svět fialkovoných Múz, pro Váchala astrál. Váchal tedy, podobně jako Vítězslav Nezval v románu *Valerie a týden divů* nebo jako Longos v *Dafnis a Chloé* (ježž Váchal cituje: 144 atd.), povyšuje žánr krváku na úroveň poezie, zesiluje humorně jeho prvky a vyvíjí z nich formulaci svého poetologického programu: „prav[é] magie, svět[lu] divů, o němž věky snily.“ (301,6)

Překlad jsem dokončil po šesti letech na jaře 2019. Vyšel pod názvem *Der blutige Roman* v rakousko-českém nakladatelství Kétos (www.ketos.at), které jsem v roce 2018 založil. Je vysázen odstavec po odstavci přesně podle originálu. Kniha obsahuje bibliografii všech krváků jmenovaných ve Váchalově předmluvě, a to nejen českých, ale i původních (převážně německých) verzí, a k tomu, kromě doslovu a rozkresu dějových linek, také stostránkový komentář.

Autor je (převážně německy píšící) spisovatel, překladatel a klasický filolog.

Text vyšel v magazínu Biblio, příloze Literárních novin 6/2019.

Rozhovor

S RADKOU DENEMARKOVOU

Děj vaší nejnovější knihy *Hodiny z olova*, za kterou jste obdržela cenu Magnesia litera, se odehrává také v Číně. Inspirovaly vás k napsání této knihy vaše pobyty v této zemi, nebo jste si řekla, že napíšete román o poměrech v Číně a teprve poté jste tam vycestovala?

Kniha se jmenuje *Hodiny z olova*, protože každá z postav zažije drama. Román je sice psaný z perspektivy mých zážitků v Číně, ale je o nás. Co nám hrozí, jaké nebezpečí, které si ani nedokážeme představit. Knihu jsem začala psát na jaře 2013 po první návštěvě Číny. Musela jsem ji napsat, protože jsem pochopila, že žiju v době, kdy se něco podstatného láme a mění a nevím co. Pode mnou tektonické posuny půdy, ale jak se jmenuje to „něco“, co se děje v Číně a co celý svět nepřiznaně obdivuje. V Číně se políbilo to nejhorší z komunismu a nejhorší z kapitalismu, což funguje hospodářsky, a ještě nemá jméno. Ale co dělá ekonomický pragmatismus s lidskou duší a jak navrátit do jazyka slovo humanismus. Svět novou podobu totalitarismu obdivuje bezmezně a my potřebujeme novou řeč. Odjela jsem do Číny a téma si mě našlo v době, kdy staré vzorce Evropy končí a stabilitu přinášejí nacionalistické státy. Čína se stmeluje a Evropa se trhá. Na slovo solidarita se zapomíná a střídají se cykly básnění a obnov. Do Číny jsem se vrátila v letech 2015 a 2016, kdy jsem se ještě vrátit mohla a kdy jsem se spřátelila s lidmi kolem disidentského sborníku DanDu šéfredaktora Xu Zhiyuana, kteří navazují na práci Václava Havla v daleko těžších podmínkách. Hluboce jsem se před nimi styděla, protože i politici mé země tvrdili, že brutální Čína je stabilizovaná a harmonická společnost. Jako bych bruslila a slyšela, jak mi pod nohama led praská a kry v dáli sténají a starý cyklus končí a svět se točí ve vířivce cenzury a autocenzury. Měl to být svěbytný cestopis duše Evropy a duše části Asie mojí doby. Čína je nejasný a nesdělitelný sen. Čína je hluboce existenciální a osobní zkušenost a píšu o otázkách, kterým se nikdo nevyhne, a o hrůzách s nadějí, že obrysy hrůz vyburcují vůli jim čelit. Měla jsem po celá ta léta pocit, že napíšu román, ale stavím katedrálu. Ptala jsem se, čeho

jsem tu svědkem a o jaký druh manipulací se dnes jedná, aby byl román jak konkrétním realismem, tak vylouhovanou abstrakcí, aby měl jako čínské písmo výrazně symbolický charakter. Osudy Evropanů, které sleduji v Číně, jsou osudy Evropy. Román je o krizi středního věku a syndromu vyhoření několika lidí a několika zemí.

Téměř žádná lidská postava v románu *Hodiny z olova* nemá jméno, jen přiřazenou jakousi roli – Spisovatelka, Diplomat, Přítel... Co vás k tomu vedlo?

Kaligrafické znaky, které jsou uvnitř knihy, ukazují, že existují pojmy, pro které nemáme adekvátní překlad. Překládají se po staletí různým způsobem – cnost, integrita, duše mimo tělo, duše v těle a tak dále – a odrážejí mentalitu čínského prostoru. Do románu *Hodiny z olova* prorostla všechna důležitá témata naší doby, je to text bilanční. V globalizovaném světě všechno souvisí se vším, nikdo neunikne. Znaky na obalu knihy znamenají smrt a život. Na zadní straně je v čínštině citát z Konfucia: Spěje-li stát či rodina k prosperitě, musí tu být nějaká příznivá znamení. Spěje-li stát či rodina k záhubě, musí tu být nějaká neblahá znamení. Kniha propátrává provokativní „znamení“, která visí ve vzduchu, je o chorobách naší doby. Nepíšu aktuality, kniha má mýtický rozměr, jména hlavních postav nejsou důležitá, jen by odváděla pozornost. Psala jsem o Číně, ale je to především o nás, o Evropanech. Každému tématu dávám ve svých románech vlastní, nový jazyk – což si každé téma zaslouhuje. Psaní je boj o jazyk. Na první pohled je to jazyk jednoduchý, ve skutečnosti rafinovaný, komplikovaný. Tak jako kaligrafie. Jako bych tuto knihu nepsala, ale malovala kaligrafickým štětcem. V Číně jsem se během několika let dostala pod lživý povrch, získávala důvěru, sprátelila se s tamními disidenty, prodírala se k pravdě, jakkoliv bolestné. Tím, že jsem cestovala po Číně, poznala jsem její různé tváře – včetně nových podob brutality, policejního státu, kontroly, diktatury. Pak jsem se vracela do Evropy, kde sílily hlasy primitivních populistů

a v Čechách linie Česko-čínských přátelských vztahů, která znamená, že jsme jejich satelitním státem. Všichni skrytě obdivují jen hospodářský růst a ekonomický pragmatismus, protože demokracii zredukovali na byznys. Tvrdí, že Čína je harmonická, stabilizovaná společnost. Ve skutečnosti jde o brutální policejní stát. A já se rozhodla, že pravdu prosvětlim románovou formou. Popíšu, co se děje, v jaké době žijeme, choroby té doby, abych varovala před nebezpečími, které nám hrozí. Abychom se vzepřeli včas, abychom viděli, co je v sázce: Otevřená demokracie, lidská práva, humanismus, svoboda projevu... Nutná je solidarita, a hlavně jiná vize než jen společný trh. Já už věřím pouze románu, nevěřím politickým či historickým konstruktům. O této době může říct pravdu jen román, mapuje nejen politicko-společenskou rovinu, ale co je důležité pro vás i pro mě, rovinu intimní, kam patří vztahy, vnitřní život, duše... Všichni lidé na světě mají společnou starost: Co dělat se svým životem, jak se srovnat se svými lidskými, existenčními, mravními a občanskými dilematy a jak je nést. Neviditelná ruka trhu nevyřeší vše. Neviditelná ruka trhu opravdu žádá, aby společnost dětinstěla.

Cen Magnesia litera máte na svém kontě více, mimo jiné i za překlad knihy *Rozhoupaný dech* autorky Herty Müllerové. Je pro vás těžší psát vlastní tvorbu, nebo překládat dílo jiného zahraničního autora?

Psaní. A nesrovnatelně! Překládám v prolukách mezi psaním vlastních knih, z nichž jsem vnitřně poníčená. Je to forma odpočinku. Když píšete, riskujete všechno. Máte prázdný papír. Při překládání je text hotový, jen mu šijete na míru český kabát. Spisovatelka ve mně, kterou načas uspím, se právem vzteká, proč překladatelka v témže těle někomu cizímu daruje „její“ jazyk. Překládám s nasazením tak, jak chci, aby ostatní překládali mé knihy, týká se to už triadvaceti jazyků. Mým snem je, aby mne překládali spisovatelé a spisovatelky. Je to pořád dokola. V každém oboru.

Důležití jsou tvůrčí lidé, kteří se nebojí riskovat. Vycítí i energii textu, vidí do kuchyně, mají úctu ke slovu a cílovému jazyku. Výhodou je, že překládám autory, které jsem si buď sama vybrala, nebo ty, kde cítím napojení, autor mne vzrušuje prací s jazykem nebo novým přístupem k tématu. Pokud ono jemné napojení na svět autora chybí, nebudu ho překládat, nemůžu nikdy vzniknout dobrý překlad (a že jsem četla mnohé, jazykově výtečné překlady, ale byly o něčem jiném než originál). Po těch zkušenostech mne čistě filologický přístup překladatelů děsí, nemá daleko k fachidiotismu. A také ne všichni přece mají stejnou empatii, smysl pro humor, ironii, cit pro všechna sklepení jazyka... Postup je obdobný: přečtu vše od daného autora, abych věděla, v kterém bodě se nachází daný text a proč jsou upřednostňována určitá slova. Autora chci poznat osobně, jeho životní prostor, vnímání života, světa i to, co v textech zakrývá, se všemi se už za ta léta přátelím. Potom je nutné na text zapomenout. A poté začne ožít v mém jazyce, naslouchám jeho dechu. Dech textu je zásadní. Věty každé knihy vyžadují odlišný přístup. Například u Michaela Stavariče je zásadní celek a jeho rytmus, jako bych se nad větami vznášela, celek ohledávala z výšky. Výhodou bylo, že jsem mohla výsledek konzultovat, protože Stavarič umí výtečně česky. Před vlastní prací jsem chodila na dlouhé procházky, v onom rytmu pak překládala. U Herty Müllerové je nutné se naopak zklidnit, odpojit od okolního světa, zakutat se do každé věty jako do škeble, pečlivě hlídat obrazy, které bují z výchozích vět, aby tytéž vyrůstaly i v cílovém jazyce. Svým překladatelům také zdůrazňuji, že se pohybuje v různých jazycích, a tedy v různých myšlenkových systémech a nejde vůbec o doslovný překlad. Výsledné vyznění textu musí být stejné.

Setkala jste se někdy se zneužitím vašich autorských práv? Pokud ano, jak jste se bránila?

S elementárním nepochopením umění bojujete neustále. Proto jsou nezastupitelní důkladní znalci autorského práva a literární a divadelní agentury, kteří citlivé autory a autorky chrání před „žraloky“ tržního myšlení. Nebezpečné jsou obzvláště filmové přepisy, protože v literatuře hraje podstatnou roli jazyk a jeho atmosféra, ve filmu naopak často zjednodušená a ohlodaná kostra jediné interpretace, už jednou jsem se před lety těžce vyvazovala z prodeje práv románu *Peníze od Hitlera*. Jsou autoři, kteří prodají práva na knihu a další osud je nezajímá. U mě je vazba na mé knihy niterná, postavy bráním, jejich příběh vyžaduje risk i ve filmové řeči, ne zglajchšaltování pro dav. Masa mě nezajímá, zajímá mě citlivý, kultivovaný, inteligentní čtenář. I divák.

RADKA DENEMARKOVÁ (1968)

Spisovatelka, literární historička, scenáristka, překladatelka, dramaturgyně. Vystudovala Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy (germanistika a bohemistika), roku 1997 získala doktorát (dizertační práce z literární teorie: *Sémiotická problematika dramatisací. Intersémiotický překlad na příkladech českých dramatisací 20. století. Problém intertextuality*); v roce 2007 pobývala na tvůrčím stipendiu ve Wiesbadenu, v roce 2008 v Berlíně, v roce 2010 v rakouském Grazu, v roce 2011 na ostrově Usedom (hotel Ahlbecker Hof, součást Ceny německých literárních kritiků), roce 2015 v Krems an der Donau. Jako jediná z českých autorů získala celkem čtyřikrát prestižní cenu Magnesia Litera, a to ve třech kategoriích (proza, publicistika, překlad) a jako Kniha roku.

Působila jako vědecká pracovnice Ústavu pro českou literaturu Akademie věd ČR, též jako lektorka a dramaturgyně v pražském Divadle Na zábradlí, externě vyučovala (2009–2014) tvůrčí psaní na Literární akademii Josefa Škvoreckého, od roku 2004 spisovatelka na volné noze. Publikovala monografii divadelního a filmového režiséra Evalda Schorma *Sám sobě nepřítelem* (1998), redigovala sborník *Zlatá šedesátá* (2000), je autorkou studie *Ohlédnutí za Milenou Honzíkovou (Dopis zmizelému, Torst, 2003)*, románů *A já pořád kdo to tluče* (Petrov, 2005), *Peníze od Hitlera* (Host, 2006), rozsáhlého dokumentárního románu *Smrt, nebudeš se báti aneb Příběh Petra Lébla* (Host, 2008), dvojrománu *Kobold. Přebytky něhy. Přebytky lidí* (Host, 2011), románu *Příspěvek k dějinám radosti* (Host, 2014); románu *Hodiny z olova* (Host, 2018, Magnesia Litera Kniha roku); v roce 2010 uvedlo pražské Švandovo divadlo dramaturgickému románu *Peníze od Hitlera*, v témže roce měla v Divadle Na zábradlí světovou premiéru její divadelní hra *Spací vady* (knižně Akropolis, 2012); je spoluautorkou scénáře k celovečernímu filmu *MY2* (knižně Mladá fronta, 2014); překládá z němčiny studie, divadelní hry (Bertolt Brecht, Elizabeth Hauptmannová, Roland Schimmelpfennig, David Gieselmann, Fritz Kater, Thomas Bernhard, Franz Xaver Kroetz ad.), prózu (Michael Stavaric, Josef Hasslinger, Herta Müller, Ilija Trojanow ad.); scenáristicky se podílela na televizních dokumentech o významných osobnostech; články, recenze a studie publikuje český například v Souvislostech, Tvaru, České literatuře, Hospodářských novinách, Lidových novinách, Respektu a německy v Die Weltu (např. soubor esejů *Das seelenlose Land*, 2010). Nominována byla na Cenu Alfréda Radoka 2003 za dramaturgický počín uvedením *Náměstí hrdinů* Thomase Bernharda, v roce 2007 získal její román *Peníze od Hitlera* cenu Magnesia Litera za nejlepší prózu roku, polské vydání bylo nominováno na cenu Angelus (2009), za německé obdržela cenu literárních kritiků Usedomskou literární cenu (Usedomer Literaturpreis 2011, laudatio: Hellmuth Karasek) a Cenu Georga

Dehia (Georg-Dehio-Buchpreis 2012; laudatio: Andreas Kossert), nominována na švédskou cenu ve Stockholmu 2017 (short-list International Writers' Stage at Kulturhuset Stadsteatern); románová monografie *Smrt, nebudeš se báti aneb Příběh Petra Lébla* byla 2009 oceněna cenou Magnesia Litera za nejlepší publicistickou knihu roku a byla nominována na Cenu Josefa Škvoreckého; za překlad *Rozhoupáného dechu* (Atemschaudel) nositelky Nobelovy ceny Herty Müllerové získala v roce 2011 cenu Magnesia Litera za překlad roku, dvojromán *Kobold* byl nominován na Cenu Josefa Škvoreckého, román *Příspěvek k dějinám radosti* na cenu Česká kniha 2015; její texty byly dosud přeloženy do 22 jazyků; spolupracuje s čínským disidentem a spisovatelem Xu Zhiyuanem a německým filozofem Wolframem Tschiche (politické vzdělávání studentů středních škol v Německu); každý rok vede tvůrčí psaní pro děti z dětských domovů v rámci festivalu *OUT OF HOME*; byla opakovaně hostem literárních festivalů a knižních veletrhů v Německu (Lipsko, Frankfurt nad Mohanem, Berlín, Hamburk, Stuttgart, Bayreuth), USA (New York), Švýcarsku (Curych, Basilej), Rakousku (Vídeň, Linec, Graz), Nizozemí (Rotterdam), Maďarsku, Kanadě, Rusku, Francii, Belgii, Číně, Kolumbii a mnoha dalších zemích. Grazer Stadtschreiberin 2017/2018. Projev pro UNESCO říjen 2018. Má syna Jana (1995) a dceru Ester (2000). Žije v Praze.

Official website: www.denemarkova.eu

44 MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

MEDIÁLNÍ ODDĚLENÍ

Informujeme

V přehledu níže naleznete jako obvykle souhrn premiér, resp. obnovených užití děl, kde DILIA pro uživatele zajistila práva. Dále přinášíme inspirující rozhovor s belgickým autorem Nicolasem Ancionem, jehož rozhlasovou četbu tří povídek ze sbírky *Jak správně zabíjet* DILIA také pro Český rozhlas licencovala.

Rozhovor

A portrait of Nicolas Ancion, a man with short dark hair, smiling broadly. He is wearing a dark-colored button-down shirt. The background is a textured, light-colored wall. The entire image is overlaid with a semi-transparent red filter.

S NICOLASEM
ANCIONEM

Přijde Vám, že Vaše knihy jsou provázané výhradně se zemí, ze které pocházíte, nebo se snažíte vykreslovat spíše univerzální prostředí, ke kterému se mohou čtenáři vztahovat?

V mém pojetí literatury může být univerzálního pohledu dosaženo pouze skrze velice konkrétní a lokální témata. Spisovatel, který by chtěl přistupovat k univerzálním tématům univerzálním způsobem, by psal pouze nudné řádky. Nejkratší cesta k tomu, jak být všeobecným, vede skrze zobrazení malých detailů a velmi lokálních témat. Takže ano, píšu hodně o Belgii, zemi, kde jsem vyrostl (nyní žiji ve Francii), ale doufám, že čtenáři se dokáží napojit na neúspěchy, špatné nápady a nudné hrdiny, a je úplně fuk, kde žijí (ať už čtenáři, nebo postavy).

Byl jste několikrát v Praze i v jiných částech České republiky. Vidíte nějaké paralely mezi Vaším rodištěm a Českem, díky kterým mohou podle Vás čeští čtenáři Vašemu dílu dobře rozumět?

Lidé pocházející z malých národů mají otevřenější mysl: neobtěžují se hloupým nacionalismem, mezinárodním soutěžením o místo ve světové síni slávy... Čeští a belgičtí čtenáři mohou sdílet stejný pohled malé země, ztracené ve světě, kterému vládnou obři, kde jednotlivci vlastně nemění osud naší planety... pouze se snaží, aby je jejich vlastní neschopnost ten svět změnit úplně nezdrtila.

Do češtiny byla zatím přeložena dvě Vaše díla – Čtvrté patro a Jak správně zabíjet. Příběhy v obou knihách jsou velmi syrové, místy až drsné. To je dnešní svět tak, jak jej vidíte Vy? Proč volíte tento přístup?

Literatura je živoucí věc. Potřebujeme příběhy, které zachycují ducha a selhání naší doby. Nepotřebujeme romány a povídky, které se podobají textům napsaným před sto lety. Potřebujeme zbrusu nové způsoby

vyprávění, brilantní způsoby, jak snít naši budoucnost. Nejsm si zcela jistý, zda toho ve svých textech dosahuji, ale dávám si záležet, abych jen neopisoval návody již dávno vynalezené mrtvými básníky a spisovateli. Psaní je o tom být naživu tady a teď. A to je syrové. A osvěžující. A taky zábavné i depresivní zároveň.

Proza není jediný styl, kterému se věnujete – jste také autorem divadelních her, poezie, rozhlasových fejetonů, scénářů a knih pro děti. Skrze který z těchto „žánrů“ se Vám promlouvá ke čtenářům/publiku nejlépe? Jsou pro Vás forma a formát důležité?

Při psaní je podstatná změna. Nechci se opakovat. Pokud jsem jedné věci už dosáhl, jako třeba dokončil román, nechci to dělat znovu. Potřebuji si najít způsob, jak si ve svém psaní stanovit nový cíl. To znamená psát v jiném žánru, jiném formátu, nebo pro jiné lidi v jiném prostředí. A pokaždé se snažím, aby se to četlo co nejsnáze, protože složitost není měřítko toho, nakolik je fiktivní text hodnotný. Mám rád, když lze mé příběhy celkem snadno pochopit, ale když jsou zároveň dostatečně zajímavé, aby čtenáře udržely bdělého. A aby jim občas pomohly přehodnotit mylné názory, stereotypy a klišé, které v popkulturních příbězích (filmy, seriály, TV fikce) nadužíváme.

Můžete prozradit něco o nějakém díle, na kterém zrovna pracujete? Ať už se jedná o knihu nebo o nějaký jiný projekt.

V současnosti píšu tři různé projekty o celkovém kolapsu naší takzvané vyvinuté civilizace nebo západního způsobu života. Jedním z projektů je divadelní hra, která bude mít premiéru v září v Belgii, další je krátká kniha pro teenagery o výzvách budoucnosti, kterým bude lidstvo muset čelit, pokud nevezme v úvahu klimatické změny.

A nakonec – může být psaní stále zábava, i když je to Vaše práce? Inspiruje Vás? A máte nějaké jiné povolání, o kterém sníte, nebo jste snil?

Musím přiznat, že většinu času dělám cokoliv jiného, jenom ne psaní (nakupuji, opravuji plot, vyplňuji papíry), protože jsem líný a ne vždy ochotný pracovat. Ale psát fikci je nekonečná radost. Možná že mým vysněným povoláním je být mrtvý spisovatel. Lidé pořád ještě čtou, co jste napsal, ale už po Vás nechtějí, abyste psal pořád něco nového. Možná že mým vysněným povoláním by bylo být profesionální snílek. Myslím, že jistým způsobem je to přesně to, co už vlastně dělám.

NICOLAS ANCION

Nicolas Ancion se narodil v roce 1971 v belgickém Liège do rodiny profesionálních loutkoherců. Vystudoval románskou filologii a než se začal věnovat psaní, učil a působil jako redaktor. U nás zatím vyšel jeho román *Čtvrté patro* (*Quatrieme étage*), za který získal Cenu gymnazistů (Prix des lycéens), a pak sbírka povídek *Jak správně zabít* (*Nous sommes tous des playmobiles*). Kromě románů a povídek se několikrát věnoval i okrajovějším žánrům, jako například texty na pokračování publikované na internetu nebo psaní románu v živém online přenosu během 24 hodin. Dále píše poezii, drama, rozhlasové i televizní žánry a literaturu pro děti. Mnoho jeho děl bylo oceněno v Belgii i ve světě, Českou republiku navštívil několikrát při příležitosti veletrhu Svět knihy i z vlastního popudu již v osmdesátých letech. Patří neodmyslitelně k nejvýznamnějším spisovatelům současné belgické generace.

Premiéry

Níže naleznete souhrn premiér, resp. obnovených premiér děl zajištěných mediálním odd. DILIA.

TELEVIZNÍ INSCENACE A SERIÁLY

OSMY

Scénář: Marek Epstein
Česká televize Brno

SLEČNA RAJKA

Literární předloha: Ivo Andrič
Česká televize Praha

SVATOJÁNSKÝ VĚNEČEK

Scénář: Marek Epstein
Česká televize Praha

ZÁHADA HLAVOLAMU

Literární předloha:
Jaroslav Foglar
Česká televize Praha

ROZHLASOVÉ ČETBY A INSCENACE

APARTMÁ V HOTELU PLAZA

Autor: Niel Simon
Český rozhlas Praha

FAŠISMUS – VAROVÁNÍ

Autorka: Madeleine Albright
Český rozhlas Praha

JATKA Č. 5

Autor: Kurt Vonnegut
Český rozhlas Praha

JMÉNO RŮŽE

Autor: Umberto Eco
Český rozhlas Praha

KRAMÁŘ KRÁSY – VACHEL LINDSAY

Překlad: Zdeněk Vančura
Český rozhlas Praha

MÍR

Autor: Adam Hoffmeister
Český rozhlas Brno

MUŽ, KTERÝ STÁL V CESTĚ

Autor: Ivan Fíla
Český rozhlas Brno

MUŽ Z VINCI

Autor: František Jílek
Český rozhlas Plzeň

NA CESTĚ

Autor: Jack Kerouac
Český rozhlas Praha

JIŘÍ A DRACI, SKVRNA OD OMÁČKY, CVAK CVAK

Autor: Nicolas Ancion
Český rozhlas Praha

STAŘEC A MOŘE

Autor: Ernest Hemingway
Český rozhlas Praha

STOPKA A SPOL.

Překlad: Jaroslav Tafel
Český rozhlas Ostrava

TŘI MINUTY DO SOUDNÉHO DNE

Autor: Joe Navarro
Český rozhlas Brno

VŠECHNO NEJLEPŠÍ

Překlad: Ludmila Lidmilová
Český rozhlas Praha

AUDIOKNIHY

BRATRSTVO – LOVCI

Překlad: Zdena Tenklová
Albatros Media, a. s.

BRATRSTVO – NÁJEZDNÍCI

Překlad: Zdena Tenklová
Albatros Media, a. s.

FARAON

Překlad: Helena Stachová,
Helena Teigová
Radioservis, a. s.

JÁ NIC, JÁ MUZIKANT

Autor: Jiří Traxler
Supraphon, a. s.

NEŽ HO POZNALA

Překlad: Zdena Tenklová
Bookmedia s. r. o.

TAJUPLNÝ OSTROV

překlad: Václav Netušil
Radioservis, a. s.

ŽEBRÁČKÁ OPERA

Autor: Václav Havel
Radioservis, a. s.

REJSTŘÍK

ČESKÉ HRY

Tereza Agelová – JAKO TY, MAMI

Tomáš Loužný – NÁŠ DOMOV

Štěpán Vranešic – INDICKÁ PRINCEZNA

Ervín Hodulík – JÁNOVA MALBA

Kaja Kowalczuková – 63/64

Jiří Havelka – ELITY (2017)

Agota Kristofová, Marie Špalová – VELKÝ SEŠIT (VELKÝ SEŠIT, DŮKAZ, TŘETÍ LEŽ)

Roman Ráz – V JÍDELNĚ SE NEVRAŽDÍ

Karel Schulz, Lenka Lagronová – KÁMEN A BOLEST (2016)

Roman Sikora – TŘI DNY

Vlastimil Vondruška, Olga Šubrtová, Martina Schlegelová – ĎÁBLŮV SLUHA (2019)

PŘELOŽENÉ ZAHRANIČNÍ HRY

Industria Independente – UKOLÉBAVKA (Lullaby, 2016)

Emanuele Aldrovandi – DO ZBRANĚ! (Allarmi!)

Pier Lorenzo Pisano – BRATŘI (Fratelli)

Edoardo Erba – NEWYORSKÝ MARATON (Maratona di New York)

Maria Goos – VÝPOMOC (De Hulp, 2011)

Jens Hilje, Nurkan Erpulat – ŠÍLENÁ KREV (Verrücktes Blut, 2010)

Anna Jordan – YEN (2017)

Eugène Marin Labiche, Alfred Delacour – CÍL ANEB MILION! (Le Point de mire, 1864)

Juan Mayorga – VĚČNÝ MÍR (La paz perpetua, 2008)

David Pharao – SVATBA A TREST (Mariage et chatiment)

Emmanuel Robert-Espalieu – MONSTRA (Monstre(s))

Fabrice Roger-Lacan – JEŠTĚ CHVÍLI (Encore un instant, 2018)

Gérard Savoisien – SLEČNA MOLIEROVÁ (Mademoiselle Molière, 2018)

Roland Schimmelpfennig – 100 SONGŮ (100 Songs, 2018)

Roland Schimmelpfennig – TUHLE NOC BUDE VŠECHNO JINAK

(Diese Nacht wird alles anders – Discoteca Paraiso, 2015)

Sébastien Thiéry – OSM EUR NA HODINU (Huit euros de l'heure, 2018)

Tennessee Williams – KRÁLOVSTVÍ BOŽÍ NA ZEMI (1967)

Tennessee Williams – LÉTO A DÝM (1948)

NEPŘELOŽENÉ ZAHRANIČNÍ HRY

Thomas Köck – ATLAS (2018)

Duncan Macmillan – MONSTER (2007)

Keir McAllister – BENCH (2018)

Alistair McDowall – BRILLIANT ADVENTURES (2013)

Alistair McDowall – X (2016)

Edgar Allan Poe, Anthony Neilson – THE TELL-TALE HEART (2018)

Joy Wilkinson – THE SWEET SCIENCE OF BRUISING (2018)

PŘEKLADATELSKÁ DÍLNA DILIA

V rámci Překladatelské dílny DILIA 2019 vznikají nové překlady **tří současných italských her.**

INDUSTRIA INDIPENDENTE – UKOLÉBAVKA

EMANUELE ALDROVANDI – DO ZBRANĚ!

PIER LORENZO PISANO – BRATŘI

Více informací o probíhající překladatelské dílně a textech naleznete v těchto Zprávách v sekci Přeložené zahraniční hry, na našich stránkách www.dilia.cz nebo pište na eliasova@dilia.cz.

PROJEKT VZNIKÁ ZA PODPORY DOZORČÍ RADY DILIA
A FABULAMUNDI – PLAYWRITING EUROPE.

Vladka, odevři to, mi už se chce spat, říkal mi policista za dveřmi a já vůbec neměla páru, co to ta princezna dělá, proč stojí na parapetě a má v ruce velký nůž. Tak jsem odemknula, otevřela, vyšla ven, se všemi se rozloučila a pak už si mě převzali sanitáci. A tak jsem se dostala tady do léčebny. A princezna asi zůstala u nás doma, nebo možná odletěla do Indie. – Ale ona se určitě staví na návštěvu; ostatně Opava není tak daleko.

(Štěpán Vranešic: Indická princezna)

Divadelní, literární,
audiovizuální agentura, z. s.

Kudy k nám:

Metrem B na stanici „Vysočanská“, poté cca 3 min. směrem za ČSOB (platí pro oba východy z metra).

U stanice metra jsou zastávky mnoha autobusů a tramvají.
V přízemí naší budovy se nachází restaurace, na budově je velký nápis DILIA.